Datganiadau ariannol a nodiadau i'r cyfrifon ar gyfer 2023/24

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

	Nodyn	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Costau staff	3	131,482	124,851
Gwaith cyfalaf a wariwyd yn ystod y flwyddyn	4	48,463	32,768
Gwariant arall	5	119,698	114,528
Cyfanswm gwariant gweithredu	Ddim yn berthnasol	299,643	272,147
Incwm taliadau	6	(49,664)	(40,028)
Incwm masnachol ac arall	6	(46,483)	(49,132)
Grantiau Llywodraeth Cymru	6	(34,455)	(22,234)
Cyllid Ewropeaidd ac allanol arall	6	(2,900)	(4,750)
Incwm o gontractau gyda chwsmeriaid	Ddim yn berthnasol	(133,502)	(116,144)
Gwariant gweithredu net cyn ennill ar ailbrisio asedau biolegol ac ariannol	**Ddim yn berthnasol**	**166,141**	**156,003**
Colledion ar ailbrisio asedau biolegol	7.1	38,143	2,636
(Enillion)/Colledion ar ailbrisio asedau ariannol/ rhwymedigaethau ariannol	9 / 10	1,349	(313)
Gwariant gweithredu net am y flwyddyn ar ôl enillion ar ailbrisio asedau biolegol ac ariannol	**Ddim yn berthnasol**	**205,633**	**158,326**
Cyllido ar asedau a rhwymedigaethau cynlluniau pensiwn	16.2.5	(3,677)	1,667
Costau cyllid	8.2	101	117

	Nodyn	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Enillion net ar ailbrisio	Ddim yn berthnasol	(324)	(58)
Diffyg ar gyfer y flwyddyn	Ddim yn berthnasol	**201,733**	**160,052**
Table Section: Gwariant net cynhwysfawr arall			
Ailfesuriadau actiwaraidd pensiynau	16.2.5	11,022	(129,425)
Enillion ar ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	DoNWT	(40,749)	(186,965)
Cyfanswm gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	**Ddim yn berthnasol**	**172,006**	**(156,338)**

Datganiad o Sefyllfa Ariannol

Fel yr oedd ar 31 Mawrth 2024

	Nodyn	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table section: Asedau anghyfredol			
Eiddo, peiriannau ac offer	7.1	2,137,597	2,127,219
Asedau treftadaeth	7.1	7,530	7,474
Asedau biolegol	7.1	402,189	447,864
Asedau anniriaethol	7.2	33,848	31,647
Asedau hawl i ddefnyddio	8.1	83,874	69,815
Asedau ariannol	10	15,009	16,358
Symiau derbyniadwy hirdymor	11	11,940	3,462
Ased pensiwn	16.2.5	57,911	65,345
Cyfanswm asedau anghyfredol	**Ddim yn berthnasol**	2,749,898	**2,769,184**
Table section: Asedau cyfredol			
Eiddo, peiriannau ac offer a gedwir i'w gwerthu	Ddim yn berthnasol	1	9
Rhestrau eiddo	Ddim yn berthnasol	2,500	612
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	11	45,121	38,889
Taliadau ar gyfrif	12	19,000	-
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	13	9,787	5,077
Cyfanswm asedau presennol	Ddim yn berthnasol	76,409	44,587

	Nodyn	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Cyfanswm asedau	**Ddim yn berthnasol**	**2,826,307**	**2,813,771**
Table section: Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	14	(79,373)	(49,077)
Rhwymedigaethau prydles	8.2	(2,339)	(2,367)
Darpariaethau	15	(3,002)	(1,083)
Cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol	Ddim yn berthnasol	(84,714)	(52,527)
Asedau llai rhwymedigaethau cyfredol	**Ddim yn berthnasol**	**2,741,593**	**2,761,244**
Table section: Rhwymedigaethau anghyfredol			
Rhwymedigaethau prydles hirdymor	8.2	(8,221)	(8,276)
Rhwymedigaethau ariannol	9	(39,435)	(39,435)
Symiau taladwy hirdymor	14	(11,331)	(3,054)
Cyfanswm y rhwymedigaethau anghyfredol	Ddim yn berthnasol	(58,987)	(50,765)
Asedau llai rhwymedigaethau	**Ddim yn berthnasol**	**2,682,606**	**2,710,479**
Table section: Ecwiti trethdalwyr a chronfeydd eraill wrth gefn			
Cronfa gyffredinol	DoNWT	517,260	554,611
Cronfa ailbrisio	DoNWT	2,107,435	2,090,523
Cronfa bensiynau	DoNWT	57,911	65,345
Cyfanswm ecwiti trethdalwyr	**Ddim yn berthnasol**	**2,682,606**	**2,710,479**

Datganiad Llifoedd Arian

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

	Nodyn	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Table section: Llifoedd arian o weithgareddau gweithredu			
Gwariant gweithredu net	DoWNC	(166,141)	(156,003)
Addasu trafodiadau anariannol	Ddim yn berthnasol	39,825	49,741
Symudiad mewn masnach a symiau derbyniadwy erail	11	(14,710)	(12,364)
Symudiad mewn taliadau ar gyfrif	12	(19,000)	-
Symudiad mewn masnach a symiau taladwy eraill	14	38,573	10,192
Symudiad mewn rhwymedigaethau ariannol	DoSA	-	(409)
Symudiad mewn darpariaethau	DoSA	(33)	817
Llif arian parod net o weithgareddau gweithredu	**Ddim yn berthnasol**	**(121,486)**	**(108,026)**
Table section: Llifoedd arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Prynu asedau diriaethol	7.1	(7,383)	(6,368)
Prynu asedau anniriaethol	7.2	(7,710)	(7,120)
Elw ar waredu eiddo, peiriannau ac offer	Ddim yn berthnasol	215	816
Elw ar waredu asedau ariannol	Ddim yn berthnasol	-	1,827
Llif arian parod net o weithgareddau buddsoddi	**Ddim yn berthnasol**	**(14,878)**	**(10,845)**

	Nodyn	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Table section: Llifoedd arian parod o weithgareddau cyllido			
Grantiau gan Lywodraeth Cymru	DoNWT	144,133	117,777
Ad-dalu rhwymedigaethau prydles	8.2	(3,059)	(2,822)
Cyllido Net	**Ddim yn berthnasol**	**141,074**	**114,955**
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod yn y cyfnod	Ddim yn berthnasol	**4,710**	**(3,916)**
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod	Ddim yn berthnasol	**5,077**	**8,993**
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod	13	**9,787**	**5,077**

Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

	Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfa Ailbrisio £'000	Cronfa Bensiwn £'000	Cyfanswm £'000
Balans agoriadol	**554,611**	**2,090,523**	**65,345**	**2,710,479**
Gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	(172,006)	-	-	**(172,006)**
Ailddyrannu ailbrisio *	1,505	(1,505)	-	**-**
Table section: Symud yn ystod y flwyddyn				
Ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	(28,685)	28,685	-	**-**
Ailbrisio asedau hawl i ddefnyddio	(12,064)	12,064	-	**-**
Ailbrisiad a wireddwyd	22,332	(22,332)	-	**-**
Symudiad actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	11,022	-	(11,022)	**-**
Cynnydd mewn gwarged pensiwn	(3,588)	-	3,588	**-**
Cyfanswm symudiad yn ystod y flwyddyn	**(10,983)**	**18,417**	**(7,434)**	**-**
Table section: Cyllid				
Arian gan Lywodraeth Cymru	144,133	-	-	**144,133**
Balans ar 31 Mawrth 2024	**517,260**	**2,107,435**	**57,911**	**2,682,606**

* Gwnaed ailddyraniad o £1,505k rhwng y Gronfa Ailbrisio a'r Gronfa Gyffredinol i gywiro'r balans ailbrisio a ddelir mewn perthynas ag Ystad Goetir Llywodraeth Cymru.

Cronfa Gyfredinol - yn adlewyrchu sefyllfa gronus gwariant net a chyllid gan LIC.

Cronfa Ailbrisio - yn adlewyrchu sefyllfa gronus ailbrisio a mynegeio asedau anghyfredol.

Cronfa Bensiwn - yn adlewyrchu sefullfa gronus rhwymedigaethau net y cynllun pensiwn.

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfa Ailbrisio £'000	Cronfa Bensiwn £'000	Cyfanswm £'000
Balans Agoriadol	**565,154**	**1,926,189**	**(54,374)**	**2,436,969**
Addasiad enillion wrth gefn IFRS 16	(605)	-	-	**(605)**
Gwariant net cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	156,338	-	-	**156,338**
Table section: Symud yn ystod y flwyddyn				
Ailbrisio eiddo, peiriannau ac offer	(179,497)	179,497	-	**-**
Ailbrisio asedau hawl i ddefnyddio	(7,468)	7,468	-	**-**
Ailbrisiad a wireddwyd	22,631	(22,631)	-	**-**
Symudiad actiwaraidd ar y cynllun pensiwn	(129,425)	-	129,425	**-**
Cynnydd mewn rhwymedigaethau pensiwn	9,706	-	(9,706)	**-**
Cyfanswm symudiad yn ystod y flwyddyn	**(284,053)**	**164,334**	**119,719**	**-**
Table section: Cyllid				
Arian gan Lywodraeth Cymru	117,777	-	-	**117,777**
Balans ar 31 Mawrth 2023	**554,611**	**2,090,523**	**65,345**	**2,710,479**

Nodyn 1 Polisïau cyfrifyddu

11.1 Gofyniad i baratoi cyfrifon

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol (FReM) y Llywodraeth 2023/24 a gyhoeddwyd gan Drysorlys Ei Fawrhydi, a gyda'r cyfarwyddyd cyfrifon a roddwyd gan Lywodraeth Cymru (LlC) yn unol â pharagraff 23(1) Gorchymyn Corff Adnoddau Naturiol Cymru (Sefydlu) 2012.

Mae'r polisïau cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn y FReM yn cymhwyso'r safonau adroddiadau ariannol rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu eu dehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Lle mae'r FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, mae'r cyfrifon hyn yn dilyn y polisi sydd fwyaf priodol i roi golwg gwir a theg ar Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC).

Disgrifir y polisïau a fabwysiadwyd isod ac yn y gwahanol nodiadau i'r cyfrifon. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyrir yn ddeunyddiau i'r cyfrifon.

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae'n ofynnol gwneud amryw amcangyfrifon a rhagdybiaethau sy'n effeithio ar gymhwyso polisïau cyfrifyddu a symiau yr adroddir amdanynt. Mae'r holl amcangyfrifon a dyfarniadau o'r fath yn cael eu hadolygu'n barhaus. Cydnabyddir diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn y cyfnod y caiff yr amcangyfrif ei ddiwygio ac mewn unrhyw gyfnod yn y dyfodol yr effeithir arno. Mae'r holl amcangyfrifon yn seiliedig ar wybodaeth o ffeithiau ac amgylchiadau cyfredol, rhagdybiaethau ynghylch digwyddiadau'r gorffennol a rhagolygon am ddigwyddiadau yn y dyfodol.

Dangosir y meysydd amcangyfrif mwyaf arwyddocaol a'r dyfarniadau beirniadol yn erbyn y nodiadau perthnasol, a gall canlyniadau gwirioneddol y dyfodol fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hyn.

1.2 Confensiwn cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn ar sail croniadau, o dan y confensiwn costau hanesyddol, a addaswyd yn unol â'n polisïau, gan ystyried ailbrisio eiddo, offer a chyfarpar, ac asedau anghyfredol biolegol, anniriaethol ac ariannol i werth teg fel y'u pennir gan y safon gyfrifyddu berthnasol.

Mae'r datganiadau ariannol hyn yn seiliedig ar yr egwyddor busnes byw.

1.3 Cymorth grant

Mae taliadau cymorth grant a dderbynnir gan LlC yn cael eu trin fel cyllid a dderbynnir gan barti rheoli. Fe'u cofnodir fel trafodiad cyllido ac fe'u credydir yn uniongyrchol i'r gronfa gyffredinol yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol ac nid trwy'r Datganiad o Wariant net Cynhwysfawr.

Mae taliadau eraill nad ydynt yn Gymorth Grant a dderbyniwyd gan LlC wedi'u cynnwys yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

1.4 Incwm, gwariant a grantiau

Mae sail croniadau cyfrifyddu yn golygu bod incwm a gwariant a ddatgelir yn y cyfrifon yn cael eu cyfrif yn y flwyddyn y mae'r gweithgaredd perthnasol yn cael ei gynnal, yn hytrach na phan fydd taliadau arian parod yn cael eu gwneud neu eu derbyn.

Ffioedd opsiynau ac incwm cysylltiedig a dderbynnir gan weithredwyr ffermydd gwynt yw'r unig eithriad, y rhoddir cyfrif amdanynt yn y flwyddyn y cawsant eu derbyn. Mae'r incwm a gynhyrchir gan ffermydd gwynt sy'n ddarostyngedig i nodyn cyngor technegol 8: Cynllunio ar gyfer Ynni adnewyddadwy (TAN 8) yn daladwy i LlC. Cesglir yr incwm gan CNC, tynnir y gwariant perthnasol o'r incwm a throsglwyddir y balans i LlC. Mae'r les ar gyfer fferm wynt Cefn Croes yn eithriad gan fod yr incwm a gynhyrchir gan y les hon yn cael ei gadw gan CNC. I gyfateb i'r ffordd y mae LlC yn cyfrifyddu, dangosir gwerth net incwm fferm wynt ar ôl didynnu'r taliad i LlC yn yr incwm ynni adnewyddadwy yn nodyn 6.

Mae incwm a dderbynnir cyn cwblhau'r gwaith yn cael ei drin fel incwm gohiriedig.

Pan gydnabuwyd incwm a gwariant ond na dderbyniwyd ac na thalwyd arian parod, cofnodir swm taladwy neu dderbyniadwy am y swm perthnasol yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol. Pan na fydd dyledion yn cael eu setlo o bosibl, mae balans y symiau derbyniadwy yn cael ei gofnodi a chodir tâl ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr am yr incwm na fyddai o bosibl yn cael ei gasglu.

Cydnabyddir cyfraniadau grant a dderbynnir nad ydynt yn gymorth grant yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

1.5 Rhestr Eiddo

Mae stocrestr yn cynnwys stociau coed sydd wedi cwympo ac sy'n cael eu prisio fel gwerth teg llai y costau gwerthu amcangyfrifedig y disgwylir iddynt gael eu cwblhau a'u gwaredu. Mae hyn yn cynnwys stoc mewn perthynas â gwerthiannau sefydlog a chynhyrchu uniongyrchol. Amcangyfrifir gwerth teg gan ddefnyddio prisiau gwerthu disgwyliedig.

1.6 Treth ar werth

Dosberthir CNC fel corff y mae adran 33 Deddf Treth Ar Werth (TAW) 1994 yn berthnasol iddo, ac yn unol â hynny, mae'n adennill treth a dalwyd ar weithgareddau busnes a gweithgareddau nad ydynt yn fusnes. Mae adennill TAW ar gyflenwadau eithriedig yn dibynnu ar y trothwy ar gyfer gweithgareddau eithriedig. Ym mhob achos, pan godir treth allbwn, neu y gellir adennill treth fewnbwn, nodir y symiau a gynhwysir yn y cyfrifon hyn yn net o TAW.

1.7 Ardaloedd draenio mewnol

Mae CNC yn gweithredu fel y bwrdd draenio sy'n cynnal 13 o ardaloedd draenio mewnol yng Nghymru. Ariennir y gwaith a wneir ym mhob ardal drwy gyfuniad o gyfraddau draenio a godir ar ddeiliaid tir amaethyddol ac ardollau arbennig a delir gan awdurdodau lleol perthynas â thir nad yw'n amaethyddol.

Mae'n ofynnol, o dan adran 40 Deddf Draenio Tir 1991, i CNC bennu cyfraddau draenio, a thrwy reoliad 7 Rheoliadau Byrddau Draenio Mewnol (Cyllid) 1992, i gyhoeddi ardollau arbennig cyn 15 Chwefror y flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn y maent yn ymwneud â hi.

Cafodd y cyfraddau draenio, ardollau arbennig a praeseptau ar gyfer 2023/24 eu gosod gan CNC oedd yn gweithredu fel y bwrdd draenio. Mae'r incwm hwn wedi'i gynnwys yn nodyn 6.

1.8 Asedau diriaethol

Yn hanesyddol, mae tir ac adeiladau a strwythurau cyhoeddus (yr adroddir amdanynt mewn strwythurau gweithredol) yn cael eu prisio'n broffesiynol bob pum mlynedd yn unol â safonau gwerthuso a phrisio Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) (y Llyfr Coch).

Yn 2020/21 sefydlwyd rhaglen dreigl ar gyfer Prisiadau llawn (gweler Nodyn 7). Rhwng prisiadau llawn, mae asedau'n cael eu prisio’n rheolaidd bob blwyddyn. Ar gyfer 2022/23, darparwyd y prisiadau hyn gan gwmni syrfewyr siartredig neu gan briswyr mewnol. Cwblhawyd y prisiadau ar gyfer yr asedau hyn hefyd yn unol â gofynion Llyfr Coch RICS fel y cyfeiriwyd atynt uchod.

1.9 Mabwysiadu dehongliadau Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) neu'r llawlyfr adrodd ariannol (FReM) newydd a diwygiedig a newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu

Newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu

Nid oedd unrhyw newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu

Nid oedd unrhyw newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) sy’n effeithiol yn y datganiadau ariannol hyn

Mae'r holl ddehongliadau a diwygiadau IFRS sy'n effeithiol yn ystod y cyfnod adrodd hwn wedi'u mabwysiadu yn y datganiadau hyn.

Safonau adrodd ariannol rhyngwladol sy’n effeithiol ar gyfer blynyddoedd ariannol yn y dyfodol

Mae nifer o IFRS, diwygiadau a dehongliadau a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu

Rhyngwladol, yn effeithiol mewn cyfnodau adrodd yn y dyfodol. Amlinellir y rhai sy'n berthnasol i CNC isod. Nid yw CNC wedi mabwysiadu unrhyw safonau IFRS newydd yn gynnar a byddant yn defnyddio'r safonau wrth eu mabwysiadu'n ffurfiol yn y FReM.

IAS 1 - Cyflwyno Datganiadau Ariannol

Mae’r safon hon yn nodi’r gofynion cyffredinol ar gyfer datganiadau ariannol gan gynnwys sut y dylid eu strwythuro, gofynion cynnwys sylfaenol a chysyniadau gor-redol megis busnes gweithredol, sail gronni cyfrifyddu a’r gwahaniaeth cyfredol/anghyfredol.

Ym mis Hydref 2022, cyhoeddodd yr IASB Rhwymedigaethau Anghyfredol â Chyfamodau, (Diwygiadau i IAS 1), i egluro sut mae amodau y mae'n rhaid i endid gydymffurfio â hwy o fewn deuddeg mis ar ôl y cyfnod adrodd yn effeithio ar ddosbarthiad rhwymedigaeth. Daw’r diwygiadau i rym ar gyfer cyfnodau adrodd sy’n dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr, 2024.

Ni ddisgwylir i'r diwygiadau hyn gael effaith sylweddol ar adroddiadau ariannol.

IFRS 16 - Iesoedd

Mae'r safon hon yn nodi sut i adnabod, mesur, cyflwyno a datgelu lesoedd. Mae'r safon yn darparu un model cyfrifo lesddeiliad, sy'n gofyn am gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob les, oni bai bod cyfnod y les yn 12 mis neu lai neu fod gwerth isel i'r ased sylfaenol.

Ar Fedi 22, 2022, cyhoeddodd yr IASB ddiwygiadau i IFRS 16, Lesoedd, sy'n ychwanegu at ofynion sy'n egluro sut mae cwmni'n cyfrif am werthiant a phrydlesu ar ôl dyddiad y trafodiad. Mae'r diwygiadau'n berthnasol ar gyfer cyfnodau adrodd blynyddol sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2024.

Ni ddisgwylir i'r diwygiadau hyn gael effaith sylweddol ar adroddiadau ariannol.

IFRS 17 – Contractau Yswiriant

Bydd y safon hon yn berthnasol i bob math o gontract yswiriant ac yn cynnig dull blociau adeiladu yn seiliedig ar werth presennol disgwyliedig llif arian parod yn y dyfodol i fesur rhwymedigaethau contract yswiriant.

Er bod IFRS 17 yn effeithiol ar gyfer cyfnodau blynyddol sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2023, bydd y safon yn cael ei haddasu ar gyfer cyd-destun a diweddariadau llywodraeth ganolog a wneir i FReM. Mae'r safon i'w chymhwyso yn FReM o 1 Ebrill 2025 (gydag opsiynau cyfyngedig ar gyfer mabwysiadu cynnar); bydd newidiadau i'r FReM yn cael eu cyhoeddi ym mis Rhagfyr 2024. Bydd CNC yn parhau i adolygu'r datblygiadau a'r effaith bosibl.

1.10 Darpariaethau ariannol (Safleoedd tirlenwi)

Ar gyfer pob safle tirlenwi, mae angen sefydlu trefniadau darpariaeth ariannol cyn cyflwyno trwydded. Rhaid i'r trefniadau darpariaeth ariannol fod ar waith cyn dechrau camau gweithredu gwaredu, ac mae angen i ddarpariaethau o'r fath fod yn ddigonol (mewn termau ariannol), yn ddiogel ac ar gael pan fo angen. Mae safleoedd tirlenwi yn cynnwys yr holl safleoedd gwastraff sy'n ddarostyngedig i'r gyfarwyddeb tirlenwi.

Mae'r canlynol yn brif systemau y bydd CNC yn eu derbyn ar gyfer dangos trefniadau darpariaeth ariannol:

- Bondiau adnewyddadwy (dangosir yn nodyn 14)
- Blaendaliadau arian parod gyda Cyfoeth Naturiol Cymru (dangosir yn nodyn 14)
- Cyfrifon Escrow
- Cytundebau gweithredoedd awdurdodau lleol
- Gwarantau rhiant-gwmni
- Cytundebau ymbarél (yn ymwneud â nifer o safleoedd)

1.11 Nodiadau i'r cyfrifon

Mae Nodyn 2 yn darparu dadansoddiad o incwm a gwariant i segmentau gweithredu.

Mae nodiadau 3 i 16 yn cynnig dadansoddiad o ffigurau perthnasol a adroddwyd yn natganiadau gwariant net cynhwysfawr, sefyllfa ariannol a llif arian parod.

Mae nodiadau 17 i 24 yn ymwneud â ffigurau na ddatgelir mewn mannau eraill yn y cyfrifon hyn.

2. Dadansoddiad o wariant gweithredu net fesul segment

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

Mae'r segmentau hyn yn gydrannau er mwyn rheoli ac adrodd am wybodaeth ariannol yn fewnol.

Priodolwyd incwm a gwariant a ddangosir isod yn uniongyrchol i'r segmentau.

	Cyllid & Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Table section: Adroddwyd fesul segment							
Gwariant gweithredu	36,144	127,844	74,466	14,667	6,395	40,127	299,643
Incwm gweithredu	(1,335)	(53,421)	(69,704)	(8,947)	(95)	-	(133,502)
Cyfanswm	**34,809**	**74,423**	**4,762**	**5,720**	**6,300**	**40,127**	**166,141**
Gwariant cyfalaf	**8,729**	**3,720**	**2,628**	**16**	**-**	**-**	**15,093**

Mae CNC yn penderfynu y gellir defnyddio'r categorïau canlynol i fodloni'r gofyniad datgelu dadgyfuno yn IFRS 15.

	Cyllid & Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Table section: Adroddwyd fesul segment							
Ffioedd a thaliadau	660	314	48,690	-	-	-	49,664
Masnachol	237	36,577	627	8,947	95	-	46,483
Grantiau Llywodraeth Cymru	438	13,956	20,061	-	-	-	34,455
Cyllid Ewropeaidd ac allanol arall	-	2,574	326	-	-	-	2,900
Cyfanswm	**1,335**	**53,421**	**69,704**	**8,947**	**95**	**-**	**133,502**
Table section: Adroddwyd fesul segment							
Llywodraeth	433	14,998	21,323	2	91	-	36,847
Anllywodraethol	902	38,423	48,381	8,945	4	-	96,655
Cyfanswm	**1,335**	**53,421**	**69,704**	**8,947**	**95**	**-**	**133,502**

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Cyllid & Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Table section: Adroddwyd fesul segment							
Gwariant gweithredu	26,247	111,439	66,982	8,721	11,173	47,585	272,147
Incwm gweithredu	(39,923)	(49,402)	(16,855)	(9,732)	(232)	-	(116,144)
Cyfanswm	**(13,676)**	**62,037**	**50,127**	**(1,011)**	**10,941**	**47,585**	**156,003**
Gwariant cyfalaf	**10,650**	**2,085**	**753**	**-**	**-**	**-**	**13,488**

Mae CNC yn penderfynu y gellir defnyddio'r categorïau canlynol i fodloni'r gofyniad datgelu dadgyfuno yn IFRS 15.

	Cyllid & Gwasanaethau Corfforaethol £'000	Gweithrediadau £'000	Tystiolaeth Polisi a Thrwyddedu £'000	Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol £'000	Strategaeth a Datblygu Corfforaethol £'000	Rheolir yn ganolog £'000	Cyfanswm £'000
Table section: Adroddwyd fesul segment							
Ffioedd a thaliadau	39,496	369	163	-	-	-	40,028
Masnachol	343	38,579	246	9,732	232	-	49,132
Grantiau Llywodraeth Cymru	84	6,924	15,226	-	-	-	22,234
Cyllid Ewropeaidd ac allanol arall	-	3,530	1,220	-	-	-	4,750
Cyfanswm	**39,923**	**49,402**	**16,855**	**9,732**	**232**	**-**	**116,144**
Table section: Adroddwyd fesul segment							
Llywodraeth	1,969	9,743	15,550	-	232	-	27,494
Anllywodraethol	37,954	39,659	1,305	9,732	-	-	88,650
Cyfanswm	**39,923**	**49,402**	**16,855**	**9,732**	**232**	**-**	**116,144**

Dadansoddiad o wariant gweithredu net yn ôl segment (parhad)

Disgrifiad o'r segmentau

Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol

Mae'r Gyfarwyddiaeth Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol yn darparu gwasanaethau ariannol, archwilio a sicrhau risg, gwasanaethau TGCh, rheoli adeiladau, rheoli fflyd a'r rhaglen adnewyddu.

Yn ystod 2023/24, rhoddwyd trefniadau parhaol ar waith i reoli ffioedd a thaliadau o fewn y gyfarwyddiaeth Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu yn hytrach nag o fewn y Gwasanaethau Cyllid a Chorfforaethol. Mewn blynyddoedd blaenorol, adroddwyd am yr incwm cysylltiedig fel incwm Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol ond o 2023/24, fe'u hadroddir fel incwm Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedau. Mae adrodd ar y costau sy'n gysylltiedig â'r ffioedd a'r taliadau yn aros yr un fath ag mewn blynyddoedd blaenorol.

Gweithrediadau

Mae gan y Gyfarwyddiaeth Gweithrediadau y prif gyfrifoldeb dros sicrhau bod adnoddau naturiol yn cael eu rheoli'n gynaliadwy yn ardal ddaearyddol Cymru, gan gynnwys ei hamgylchedd morol, ar draws ystod o gylch gwaith CNC. Mae hefyd yn rheoli rhaglenni cyfalaf, gweithrediadau masnachol a gwasanaethau cynllunio a morol ar gyfer Cymru gyfan.

Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu

Mae'r Gyfarwyddiaeth Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu yn darparu cydgysylltiad canolog blaengar i'r sefydliad, gan arwain ar y gwaith o ddatblygu polisi a strategaeth, tystiolaeth, offer, safonau, arweiniad a chyngor i alluogi timau eraill CNC, cydweithwyr a phartneriaid LlC i gyflawni eu cylch gwaith. Mae hefyd rhai rolau cyflawni uniongyrchol yn y gyfarwyddiaeth fel y Gwasanaeth Trwyddedu a'r Gwasanaeth Darogan Llifogydd. Fel y soniwyd uchod, o 2023/24 ymlaen, rheolir incwm o ffioedd a thaliadau o fewn y gyfarwyddiaeth hon ac felly mae'r incwm a adroddir yn adlewyrchu'r newid hwn.

Cyfathrebu Cwsmeriaid a Masnachol

Cysylltiadau allanol, cyfathrebu a’r ganolfan gyswllt cwsmeriaid. Mae hyn hefyd yn cynnwys cyfrifoldeb am wasanaethau masnachol a chymorth caffael.

Strategaeth a Datblygu Corfforaethol

Mae'r Gyfarwyddiaeth Datblygu a Strategaeth Gorfforaethol yn arwain nifer o swyddogaethau trawsbynciol CNC, gan gynnwys cynllunio strategol a pherfformiad; gwelliant parhaus a rheoli rhaglenni; datblygu sefydliadol ac ymgysylltu â staff; a llywodraethu corfforaethol. Mae hefyd yn cefnogi Bwrdd CNC a'r Prif Weithredwr.

Rheolir yn ganolog

Incwm a gwariant a reolir yn ganolog ac na ddyrennir i gyfarwyddiaethau. Mae'n cynnwys dibrisiant, gwerth llyfr torri coed, croniadau diwedd blwyddyn ar gyfer darpariaethau.

3. Costau staff

Mae manylion pellach am gostau a niferoedd staff bellach yn cael eu datgelu o fewn y tabl Costau o fewn yr Adroddiad Cyflogau a Staff.

	Staff parhaol 2023/2024 £'000	**Staff arall 2023/2024 £'000**	**Cyfanswm 2023/2024 £'000**	**Cyfanswm 2022/2023 £'000**
Taliadu a chyflogau	99,303	8,842	108,145	98,571
Nawdd cymdeithasol a chostau trethu eraill	10,742	778	11,520	10,180
Costau pensiwn eraill	23,970	686	24,656	21,978
Cyfanswm costau cyflog net	**134,015**	**10,306**	**144,321**	**130,729**
Gwariant arall ar gyfer staff	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	117	8,258
Llai symiau a godir ar brosiectau cyfalaf	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	(12,956)	(14,136)
Cyfanswm costau staff	**Ddim yn berthnasol**	**Ddim yn berthnasol**	**131,482**	**124,851**

4. Gwaith cyfalaf a wariwyd yn ystod y flwyddyn

Rhaglenni	2023/24 Gwirioneddol £'000	2022/23 Gwirioneddol £'000	31 Mawrth 2024 Wedi ymrwymo £'000	31 Mawrth 2023 Wedi ymrwymo £'000
Perygl Llifogydd	25,231	15,448	9,670	11,085
Argyfwng Natur a Hinsawdd	18,956	14,035	9,889	11,297
Arall	4,276	3,285	2,536	1,191
Cyfanswm	**48,463**	**32,768**	**22,095**	**23,573**

Mae gwaith cyfalaf a wariwyd yn ystod y flwyddyn yn ymwneud â gwariant sy'n gyfalaf o ran natur ond lle nad CNC sy'n gyfrifol am y risgiau a'r manteision cysylltiedig neu'n berchen ar yr ased sy'n cael ei adeiladu. Yn unol ag IAS 16, mae gwariant yn gyfalaf ei natur pan fo'n ymwneud ag asedau y bwriedir eu defnyddio, yn barhaus, wrth gynhyrchu neu gyflawni swyddogaethau CNC neu at ddiben gweinyddol. Ni fwriedir iddynt gael eu gwerthu yn ystod busnes arferol. At ddibenion gwaith cyfalaf mewn treuliau yn ystod y flwyddyn, gellir diffinio ei natur gyfalaf hefyd drwy gytundeb grant cyfalaf gan LIC.

Y meini prawf ar gyfer gwariant i'w ddosbarthu fel gwaith cyfalaf mewn treuliau yn ystod y flwyddyn yw;

- Lle mae cyllid cyfalaf dynodedig LIC wedi'i ddyrannu i gynllun, na fyddai fel arfer yn arwain at gaffael ased diriaethol neu anniriaethol sy'n eiddo i CNC yn unol ag IAS 16;
- Lle nad yw'r risg a'r gwobrau sy'n ymwneud â bod yn berchen ar yr ased yn nwylo CNC, ond gyda thrydydd parti; neu

Lle na fyddai'r ased sy'n cael ei greu, waeth beth fo'r ffynhonnell ariannu, yn gallu cael ei nodi'n hawdd mewn unrhyw ymarfer dilysu asedau yn y dyfodol.

Perygl Llifogydd

Asedau rheoli perygl llifogydd ac arfordirol wedi'u hadeiladu ar dir nad yw CNC yn berchen arno ond lle mae ganddo bwerau caniataol i gynnal amddiffyniad, megis:

- Adfer ac adnewyddu
  Gwaith i sicrhau bod cyflwr yr amddiffynfeydd llifogydd yn cael ei gadw yn y cyflwr priodol a'i adfer i'r cyflwr hwnnw yn ôl yr angen.
- Argloddiau

  Creu, gwella neu godi argloddiau ar hyd cyrsiau dŵr i leihau'r risg y bydd y dŵr yn dianc o sianel yr afon.
- Mapio Llifogydd

Cynhyrchu mapiau aml-haenog sy'n cyflwyno gwybodaeth am lifogydd o ddŵr daear, afonydd a'r môr yng Nghymru, ac sy'n cynnwys gwybodaeth am amddiffynfeydd llifogydd a'r ardaloedd sy'n elwa o'r amddiffynfeydd llifogydd hynny.

Gosod seilbyst

- Gosod silbyst ar hyd glannau'r afon i'w cryfhau a diogelu'r tir cyfagos ac atal tirlithriadau i'r afon gan achosi rhwystrau. Byddai'r gwaith hwn o dan y ddaear i raddau helaeth.

Gwelliannau i geuffosydd a sianelau

- Atgyweirio neu ailosod ceuffosydd o dan dir, ffyrdd ac eiddo a gwella sianeli sy'n cynorthwyo llif cyrsiau dŵr.

Strategaethau rheoli perygl llifogydd

- Datblygu strategaethau i gynnig opsiynau hirdymor o ran rheoli'r perygl o lifogydd i gynnwys ardal fawr. O'r strategaethau hirdymor y mae prosiectau risg llifogydd unigol yn cael eu datblygu.

Cynlluniau rheoli llifogydd

- Mae Cynlluniau Rheoli Lefel y Dŵr a Chynlluniau Rheoli Llifogydd Dalgylch yn cael eu paratoi gyda'r nod o lunio polisïau rheoli'r perygl o lifogydd sy'n rheoli'r perygl o lifogydd mewn modd cynaliadwy ar gyfer yr hirdymor ar draws dalgylch.

Argyfwng Natur a Hinsawdd a rhaglenni eraill

- Gwella Safleoedd Gwarchodedig
  Camau i wella cyflwr safleoedd gwarchodedig a'u nodweddion, ac i adeiladu Rhwydweithiau Ecolegol Gwydn (RENs) gyda safleoedd gwarchodedig wrth eu gwraidd. Yn cynnwys gweithgareddau ar draws safleoedd gwarchodedig, ar ystâd CNC a chan eraill drwy gyngor, arweiniad a chyllid a gefnogir yn bennaf drwy Gytundebau Rheoli Tir.

- Mawndir
  Gweithio i gefnogi'r Rhaglen Weithredu Genedlaethol ar Fawndiroedd.

- Gwella Ansawdd Dŵr
  Gwaith cyfalaf i wella ansawdd dŵr i wella cydymffurfiaeth â Rheoliadau Amgylchedd Dŵr (Cyfarwyddeb Fframwaith Dŵr) (Cymru a Lloegr) 2017.

- Pysgodfeydd
  Gwaith sy'n gwella Cynefin Pysgod i ddiogelu stociau pysgod yn y dyfodol a/neu fynd i'r afael â'r prif rwystrau risg uchel sy'n rhwystro symudiadau pysgod i fyny'r afon ac i lawr yr afon yn ogystal ag effeithio'n andwyol ar forffoleg afonydd.

- Mwyngloddiau Metel
  Dyluniad manwl o systemau trin dŵr i atal llygredd dŵr o fwyngloddiau. Astudiaethau dichonoldeb, datblygu archwiliadau o amgylch mwyngloddiau i ddargyfeirio'r dŵr i ffwrdd oddi wrthynt.

- Gwella statws cadwraeth
  Gwaith sy'n gwella statws cadwraeth tir nad yw o dan reolaeth uniongyrchol CNC. Mae hyn yn cynnwys gwella safleoedd coetir hynafol a blannwyd yn Flaenoriaeth 1 a llwybrau newydd a adeiladwyd at ddefnydd y cyhoedd.

- Gwaith diogelwch cronfeydd dŵr
  Gwelliannau i gronfeydd dŵr lle mae Deddf Cronfeydd Dŵr 1975 yn rhoi'r cyfrifoldeb hwnnw ar berchennog y gronfa. Yn benodol, mae'r mesurau hyn yn cael eu cymryd er budd diogelwch.

- Coedwig Genedlaethol
  Prosiectau i helpu safleoedd coetir i ennill statws y Goedwig Genedlaethol. Buddsoddiad cyfalaf mewn Coedwigoedd Cenedlaethol presennol i gynnal statws.

- Gwaith arall
  Yn cynnwys gwelliannau i lifddorau a dyfrffyrdd eraill, amnewid telemetreg.

5. Gwariant arall

	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Table section: Eitemau arian parod		
Gwasanaethau a brynwyd i mewn	19,533	23,512
Cytundebau gweithredu cronfeydd dŵr	12,066	11,492
Costau TGCh	8,093	7,866
Cynnal a chadw rhwydwaith ffyrdd coedwig	6,272	5,725
Costau rhedeg swyddfa	5,479	3,825
Deunyddiau ac offer	3,801	3,932
Costau fflyd	2,997	2,746
Cytundebau lefel gwasanaeth	2,678	2,561
Costau cysylltiedig â staff	2,534	2,631
Cytundebau cydweithredol	1,831	2,245
Grantiau	1,818	1,637
Teithio a chynhaliaeth	1,080	1,096
Ffioedd a chostau llys	932	846
Ardrethi	692	710
Costau gweithredol	739	732
Colledion a thaliadau arbennig[1]	328	112
Rhenti	295	383
Ffioedd archwilio statudol	231	182
Is-gyfanswm	**71,399**	**72,425**
Table section: Gwariant nad yw'n arian parod		

	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Gwerth y pren a werthir	25,501	26,476
Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad	14,252	13,881
Symud ar gytundebau gweithredu cronfeydd dŵr	8,478	(194)
Colledion [1]	80	266
Symud ar y golled credyd disgwyliedig	55	81
Dadgydnabod asedau [2]	28	67
Symudiad ar ddarpariaethau eraill	(32)	817
(Enillion)/Colledion wrth waredu	(63)	709
Is-gyfanswm	**48,299**	**42,103**
Cyfanswm	**119,698**	**114,528**

[1] Dangosir manylion dyledion a ddilëwyd, colledion a thaliadau arbennig yn yr adroddiad Seneddol ac Archwilio.

[2] Cafodd gwariant cyfalafol o £28k nad oedd yn arwain at gwblhau ased cyfalaf fel y'i diffinnir gan IAS 16 eu dadgydnabod yn ystod 2023/24 (Cafodd asedau strwythur cyhoeddus o £67k nad yw CNC yn berchen arnynt nac yn eu cynnal eu dadgydnabod yn 2022/23).

6. Dadansoddiad incwm

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Ffioedd tynnu dŵr [1.]	29,774	21,452
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr	7,586	6,993
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau	3,682	3,263
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gwastraff	2,317	2,182
Taliadau diogelu amgylcheddol eraill	1,925	1,750
Trwyddedau pysgota	1,135	1,026
Gwastraff Peryglus	1,085	1,389
Rheoleiddio niwclear	842	781
Gwaith adnoddau dŵr gwaith y gellir codi tâl amdano	742	698
Masnachu allyriadau	334	143
Trwyddedu Morol	242	351
Cyfanswm incwm taliadau	**49,664**	**40,028**
Incwm o bren	31,914	33,652
Incwm o ynni adnewyddadwy [2.]	7,977	9,688
Incwm o ystadau	2,952	2,686
Incwm o ardaloedd draenio mewnol	1,516	1,462
Darparu gwybodaeth a gwasanaethau	1,489	1,492
Incwm amrywiol	359	51
Costau cyfreithiol a adenillwyd ac incwm Deddf Elw Troseddau	246	101

	2023/24 £'000	2022/23 £'000
Llog derbyniadwy	30	-
Cyfanswm incwm masnachol ac arall	**46,483**	**49,132**
Grantiau Llywodraeth Cymru	**34,455**	**22,234**
Incwm Ewropeaidd [3.]	2,390	3,773
Grantiau a chyfraniadau	510	977
Cyllid Ewropeaidd a chyllid allanol arall	**2,900**	**4,750**
Cyfanswm yr incwm	**133,502**	**116,144**

[1] Mae taliadau tynnu dŵr yn cynnwys incwm o £8,478k (tâl 22/23 o £194k) mewn perthynas â thaliadau cynyddol i Dŵr Cymru Welsh Water a godir tâl ar gwsmeriaid ar eu cyfer, fel y manylir yn nodyn 9.

[2] Dangosir incwm ynni adnewyddadwy yn net o ffioedd sy'n ddyledus i LlC mewn perthynas ag incwm ynni gwynt. Mae'r balans o £7,977k (£9,688k yn 2022/23) yn cynrychioli incwm gwerth £19,667k (£18,286k yn 2022/23) ar ôl didynnu'r taliad ffioedd i LlC o £11,690k (£8,597k yn 2022/23).

[3] Gan gynnwys incwm a hawlir trwy Swyddfa Ariannu Ewropeaidd Cymru ar gyfer prosiectau a ariennir gan Ewrop.

6.1 Dadansoddiad o ffioedd a thaliadau

Blwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2024

	Incwm £'000	**Gwariant £'000**	**Gwarged/ (Diffyg) £'000**
Ffioedd tynnu dŵr	30,648	29,774	**874**
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr	7,292	7,586	**(294)**
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau	3,447	3,682	**(235)**
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gwastraff	1,902	2,317	**(415)**
Taliadau diogelu amgylcheddol eraill	1,772	1,925	**(153)**
Trwyddedau pysgota	1,135	1,135	**-**
Gwastraff Peryglus	951	1,085	**(134)**
Rheoleiddio niwclear	744	842	**(98)**
Gwaith adnoddau dŵr gwaith y gellir codi tâl amdano	742	742	**-**
Masnachu allyriadau	170	334	**(164)**
Trwyddedau morol	242	242	**-**
Cyfanswm	**49,045**	**49,664**	**(619)**

Ffigurau cymharol - ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2023

	Incwm £'000	Gwariant £'000	Gwarged/ (Diffyg) £'000
Ffioedd tynnu dŵr	20,497	21,452	**(955)**
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr	6,748	6,993	**(245)**
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau	3,471	3,263	**208**
Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gwastraff	2,002	2,182	**(180)**
Taliadau diogelu amgylcheddol eraill	1,562	1,750	**(188)**
Trwyddedau pysgota	1,026	1,026	**-**
Gwastraff Peryglus	1,328	1,389	**(61)**
Rheoleiddio niwclear	735	781	**(46)**
Gwaith adnoddau dŵr gwaith y gellir codi tâl amdano	698	698	**-**
Masnachu allyriadau	143	143	**-**
Trwyddedau morol	348	351	**(3)**
Cyfanswm	**38,558**	**40,028**	**(1,470)**

Mae refeniw yn cael ei gydnabod yn seiliedig ar y gydnabyddiaeth a bennir mewn contract gyda'r cwsmer. Mae CNC yn cydnabod refeniw yn unol â'r pum cam a nodir yn IFRS 15 Revenue o gontractau â chwsmeriaid. Cydnabyddir refeniw pan fydd CNC yn cyflawni rhwymedigaeth perfformiad.

Mae incwm o daliadau am reoleiddio busnesau yng Nghymru i fonitro a rheoli eu heffaith ar yr amgylchedd, boed yn aer, dŵr neu dir, yn deillio o gyfuniad o ffioedd a thaliadau. Mae incwm o daliadau yn perthyn i ddau brif gategori:

Ceisiadau am hawlen neu drwydded. Y contract gyda'r cwsmer yw adolygu'r cais a chyflwyno ased o'r enw trwydded sy'n rhoi hawl cyfreithiol i'r cwsmer gyflawni ei weithrediad o dan ein rheoliad. Mae gennym hawl diamod i daliad gan y cwsmer pan gyflwynir cais am hawlen. Ni fydd CNC yn dechrau ar eu hasesiad nes bod yr arian wedi dod i law. Mae'r incwm yn cael ei gydnabod ar yr adeg y gwneir y cais a derbynnir arian. Ar gyfer ffioedd trwydded 12 mis sy'n daladwy o fewn blwyddyn ariannol, mae'r rhwymedigaeth dros y 12 mis hwnnw fel bod incwm i'w briodoli i'r blynyddoedd ariannol perthnasol. Lle derbynnir incwm ceisiadau ar gyfer Ansawdd Dŵr, Gwastraff a Gosodiadau yn ystod chwarter olaf y flwyddyn ariannol, cynhelir asesiad a chaiff y gwerth sydd i'w briodoli i'r flwyddyn ariannol nesaf wrth i dderbynebau ymlaen llaw gael eu cario ymlaen o fewn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol.

Tâl cynhaliaeth sy'n gystylliedig â thrwyddedau a hawlenni, sy'n rhoi hawl gyfreithiol i'r cwsmer gyflawni eu gweithrediad am gyfnod o amser o dan reoliad CNC. Unwaith y bydd trwydded yn cael ei rhoi, mae CNC yn cymryd y risgiau sy'n gynhenid i reoleiddio'r cwsmer yn ei weithgarwch. Ym mhob achos, mae'r cwsmer yn derbyn y drwydded ar yr un pryd â'r anfoneb ac felly mae incwm cynhaliaeth yn cael ei gydnabod pan faigg ei bilio ar yr adeg y mae cyfnod y drwydded newydd yn dechrau. Cyhoeddir anfonebau yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol ar gyfer y flwyddyna rhaid eu talu ar unwaith. Ar gyfer ffioedd a gyhoeddir yn ystod y flwyddyn, codir yr anfoneb ar sail pro rata o ddyddiad y drwydded neu hawlen hyd at diwedd y flwyddyn ariannol. Os bydd hawlen yn cael ei hildio yna caiff nodyn credyd ei godi o'r dyddiad darfod hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Ar gyfer trafodion masnachol, mae'r cwsmer yn derbyn ac yn defnyddio'r buddion a ddarperir ar yr un pryd, ac mae'r refeniw yn cael ei gydnabod ar adeg benodol.

Yn unol â Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru, mae ffioedd a thaliadau yn cael eu pennu ar sail adennill costau llawn gan ystyried balansau'r cynllun. Mae gwargedion a diffygion cronedig sy'n ymwneud â'n cynlluniau taliadau yn cael eu trin fel incwm gohiriedig neu incwm cronedig yn dibynnu a yw'r cynllun codi tâl mewn gwarged neu ddiffyg. Dim ond pan fyddant wedi codi ar ddamwain o ganlyniad i amgylchiadau heb eu cynllunio yn unol â diffiniad Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru y mae'r balansau hyn yn cael eu trin fel incwm gohiriedig, neu lle mae cynllun yn y dyfodol i ddefnyddio'r balansau hynny. Ystyrir y balansau incwm gohiriedig a chronedig wrth bennu ffioedd a thaliadau blynyddoedd i ddod er mwyn cyflawni sefyllfa adennill costau dros gyfnod rhesymol o amser, nad yw, oherwydd gwahaniaethau amseru, yn cael ei ystyried yn briodol o fewn un flwyddyn ariannol.

Mae gennym drefniant trosiannol lle bydd balansau materol heb gynllun yn cael eu lleihau erbyn 31 Mawrth 2025. Mae'r driniaeth hon yn mynd y tu hwnt i'r meini prawf cydnabod refeniw safonol a amlinellir yn y paragraff cyntaf uchod.

Dyfarniad arwyddocaol ar gydnabod incwm i sicrhau sefyllfa adennil costau

Gwneir dyfarniad ynghylch bodloni rhwymedigaethau perfformiad ar ffioedd a thaliadau ac incwm masnachol yn unol ag IFRS15. O fewn symiau derbyniadwy (nodyn 11) a symiau taladwy (nodyn 14), mae balansau incwm cronedig a gohiriedig ar gyfer ffioedd a thaliadau lle mae gwarged neu ddiffyg. Fel y soniwyd uchod, mae'n ofynnol i gynlluniau codi tâl adennill costau dros gyfnod rhesymol o amser, ac mae angen barnu wrth asesu'r ffactorau y tu ôl a fydd y gwarged neu'r diffyg yn arwain at sefyllfa adennill costau dros y cyfnod rhesymol hwn (a adroddir yn nodiadau 11 a 14)

Mae gwariant a ariennir gan gymorth grant wedi'i eithrio o'r tabl uchod. Nid yw'r tabl yn cynnwys effaith addasiadau pensiwn IAS 19 ond mae'n cynnwys cyfraniadau cyflogwr yn ystod y flwyddyn i'r cynlluniau pensiwn, sy'n cael eu trosglwyddo i dalwyr taliadau. Yr amcan ariannol ar gyfer y cynlluniau codi tâl yw adennill costau yn llawn gan gynnwys dibrisiant cost cyfredol a chyfradd enillion ar asedau perthnasol.

Mae gweithgareddau allweddol pob adran yn cael eu rhestru isod:

- Taliadau tynnu – codi tâl ar fusnesau sy'n tynnu dŵr o afonydd neu ddŵr daear. Mae'r incwm a adroddir hefyd yn cynnwys elfennau eraill o incwm adnoddau dŵr.

- Gwaith adnoddau dŵr y gellir codi tâl amdano – incwm i adfer ymdrech adnoddau dŵr CNC ar lawr gwlad, megis costau gweithredol yn nalgylch Hafren Uchaf (ar ochr Cymru o'r ffin), sy'n dod o dan awdurdodaeth Asiantaeth yr Amgylchedd.

- Trwyddedau pysgota – codi tâl ar unigolion am drwyddedau i bysgota.

- Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: ansawdd dŵr – codi tâl am ollyngiadau gan fusnesau i'r amgylchedd.
- Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: gosodiadau – caniatáu rheoli a lleihau llygredd o weithgareddau diwydiannol.
- Rheoliadau trwyddedu amgylcheddol: rheoli gwastraff – trwyddedu ac esemptiadau.
- Gwastraff peryglus – trwyddedu ar gyfer cynhyrchu, cludo, neu dderbyn gwastraff peryglus.
- Masnachu allyriadau ac Ymrwymiad Lleihau Carbon - rheoleiddio busnesau o dan gynlluniau'r UE.
- Rheoleiddio niwclear – rheoleiddio safleoedd niwclear a rhai nad ydynt yn niwclear a safleoedd niwclear sy'n cael eu hadeiladu o'r newydd.
- Trwyddedau morol – rheoleiddio dyddodion, symudiadau, prosiectau adeiladu ar wely'r môr neu oddi tano a phob math o lusgrwydo.
- Diogelu'r amgylchedd mewn ffordd arall – trwyddedu ar gyfer cofrestru cludwyr gwastraff a broceriaid, llwythi trawsffiniol, trwyddedu cyfrifoldeb cynhyrchwyr am offer electronig a thrydanol gwastraff, cerbydau diwedd oes, biffenylau polyclorinedig, cydsyniadau amddiffyn rhag llifogydd, cydymffurfiaeth cronfeydd dŵr, cyngor cynllunio datblygu a rheoleiddio busnesau o dan gynlluniau fel rheoli peryglon damweiniau mawr.

7. Asedau anghyfredol

Mae dau gategori o asedau anghyfredol – asedau diriaethol a ddangosir yn Nodyn 7.1 ac asedau anniriaethol a ddangosir yn Nodyn 7.2.

Cydnabyddiaeth

Mae'r holl dir yn cael ei gyfalafu waeth beth fo'i werth. Y trothwy ar gyfer cyfalafu asedau eraill sydd ag oes economaidd ddefnyddiol o fwy na blwyddyn yw £5,000. Gellir grwpio eitemau unigol sy'n costio llai na £5,000 fel un ased os yw cyfanswm y gost yn fwy na £5,000, a bod yr asedau hyn yn gweithredu fel rhan o rwydwaith. Mae gwariant dilynol ar ased yn cael ei gyfalafu os bodlonir y meini prawf ar gyfer cyfalafu cychwynnol, ei bod hi'n debygol y bydd manteision economaidd ychwanegol i CNC ac y gellir mesur cost y gwariant yn ddibynadwy. Mae costau dilynol wedi'u cynnwys yn swm cario'r ased neu'n cael eu cydnabod fel ased ar wahân, os yw'n briodol.

Mae asedau ar brydles i bartïon allanol o dan brydles weithredol yn cael eu cyfalafu o dan y polisi cyfrifyddu priodol.

Gwneir dyfarniad i gategoreiddio gwariant fel gwaith cyfalaf a godir yn ystod y flwyddyn, ac asedau diriaethol ac anniriaethol.

Mesur

Adroddir ar yr holl asedau anghyfredol ar wahân i asedau treftadaeth ac asedau sy'n cael eu hadeiladu naill ai ar werth cyfredol yn y defnydd presennol neu werth teg yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

Mae asedau a ddosberthir fel asedau treftadaeth yn cynnwys tir mewn ardaloedd cadwraeth dynodedig. Mae'r tir hwn yn cael ei gadw i gefnogi diben CNC. Oherwydd natur amrywiol y tir a gedwir a gwerthoedd marchnad tebyg, mae CNC o'r farn y byddai sicrhau prisiadau allanol yn golygu cost anghymesur. Felly, mae asedau treftadaeth yn cael eu dal ar gost. Cydnabyddir costau cadw (gwariant sy'n ofynnol i ddiogelu'r ased treftadaeth) yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr pan gânt eu gwario. Ceir rhagor o wybodaeth am asedau treftadaeth yn nodyn 7.1.3.

Mae peiriannau, offer technoleg gwybodaeth ac asedau anniriaethol oll yn asedau tymor byr a defnyddir cost hanesyddol wedi'i dibrisio fel procsi ar gyfer gwerth teg.

Mae asedau sydd wedi'u cyfalafu fel rhai sy'n cael eu hadeiladu yn cael eu cludo ar gostau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'r lleoliad ac i'r cyflwr sy'n angenrheidiol er mwyn iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr. Ni chânt eu hailbrisio ac fe'u trosglwyddir i'r categori asedau anghyfredol priodol pan fyddant wedi'u cwblhau ac yn barod i'w defnyddio.

Mynegeio ac Ailbrisio

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r gwahanol fethodolegau prisio a ddefnyddir ar gyfer y gwahanol gategorïau o asedau a adroddir amdanynt yn nodyn 7.1

Sicrhawyd ansawdd y prisiadau a'r mynegeion a gymhwyswyd gan brif syrfëwr CNC. Roedd gan bob prisiwr ddigon o wybodaeth leol a chenedlaethol gyfredol o'r farchnad, a'r sgiliau a'r ddealltwriaeth i gyflawni'r prisiad yn gymwys.

Ymgymerwyd â'r holl brisiadau yn unol â gofynion Llyfr Coch RICS.

Rhaglen Dreigl

Colofn adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarth Ased	Methodoleg Prisio	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2023/24	Prisiwr
Ystad Goedwig	Ystad Goedwig	Gwerth teg	31 Mawrth 2021	Prisiad interim	Savills
Tir rhydd-ddaliad	Tir Amaethyddol - Ased ac Adeiladau	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad interim	Mewnol
Tir rhydd-ddaliad	Tir Amaethyddol - Heb Adeiladau	Gwerth teg	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Tir rhydd-ddaliad	Ystad Goetir Llywodraeth Cymru	Gwerth teg	31 Mawrth 2021	Prisiad interim	Savills
Tir rhydd-ddaliad	Tir rhydd-ddaliad	Gwerth teg	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Tir Arall	Ffermydd Gwynt	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Tir Arall	Cynlluniau Hydro	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Tir Arall	Mynediad trydydd parti	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Tir Arall	Mastiau Telecom	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Tir Arall	Lesoedd Mwynau	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Tir Arall	Cytundebau Eraill	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Tir Arall	Forest Holidays	Gwerth teg	31 Mawrth 2023	Prisiad llawn	Mewnol
Adeiladau	Anheddau	Gwerth teg	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol

Colofn adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarth Ased	Methodoleg Prisio	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2023/24	Prisiwr
Adeiladau	Swyddfeydd a Masnachol	Gwerth teg	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Adeiladau Eraill (heb fod yn arbenigol)	Gwerth teg	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Depos (arbenigol)	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Siediau ceirw (arbenigol)	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Blociau Toiledau (arbenigol)	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Cuddfannau Adar	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Canolfannau Ymwelwyr a Gwybodaeth (arbenigol)	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Adeiladau	Arall (arbenigol)	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Tyllau turio	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Gorsaf Fesur	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Llifddorau a choredau	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol

Colofn adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarth Ased	Methodoleg Prisio	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2023/24	Prisiwr
Strwythurau Gweithredol	Strwythurau Môr ac Afon	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Llifddorau	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Arall	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Gorsafoedd pwmpio	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol	Llwybrau Pysgod	Cost hanesyddol wedi'i haddasu	Ddim yn berthnasol	Mynegai	Mewnol
Strwythurau Gweithredol (Strwythurau Cyhoeddus)	Llwybrau Pren	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Strwythurau Gweithredol (Strwythurau Cyhoeddus)	Llwybrau Beicio	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Strwythurau Gweithredol (Strwythurau Cyhoeddus)	Arall	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Strwythurau Gweithredol (Strwythurau Cyhoeddus)	Meysydd parcio	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol

Colofn adrodd yn Nodyn 7.1	Dosbarth Ased	Methodoleg Prisio	Dyddiad prisiad llawn diwethaf	Proses ar gyfer 2023/24	Prisiwr
Strwythurau Gweithredol (Strwythurau Cyhoeddus)	Llwybrau cerdded	Cost amnewid dibrisiedig	31 Mawrth 2022	Prisiad interim	Mewnol
Asedau Biolegol	Asedau Biolegol	Gwerth teg	31 Mawrth 2021	Prisiad interim	Savills
Asedau Treftadaeth	Asedau Treftadaeth	Cost hanesyddol	Ddim yn berthnasol	Yn cael ei gadw ar gost	Ddim yn berthnasol
Ased Hawl i Ddefnyddio (Prydlesi Hedyn Pupur)	Ystad Goedwig	Gwerth teg	31 Mawrth 2021	Prisiad interim	Savills

Mae Ystâd y Goedwig, tir, adeiladau a strwythurau cyhoeddus wedi cael eu prisio'n llawn yn broffesiynol bob pum mlynedd yn y gorffennol yn unol â safonau gwerthuso a phrisio Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) (y Llyfr Coch).

Yn 2020/21 sefydlwyd rhaglen dreigl ar gyfer prisiadau llawn. Darperir y prisiadau ar 31 Mawrth 2024 gan gwmnïau perthnasol y Syrfewyr Siartredig neu gan briswyr mewnol. Lle cynhaliwyd prisiad llawn, nodir hyn yn y tabl uchod. Rhwng y prisiadau llawn hyn, mae asedau'n cael eu prisio'n rheolaidd bob blwyddyn.

Lle cynhaliwyd prisiadau mewnol, fe'u cyflawnwyd gan ein tîm mewnol o syrfewyr siartredig, dan gyfarwyddyd y Prif Syrfëwr.

Lle nad oes prisiad wedi'i gynnal, cyflwynwyd y cyfraddau mynegeio priodol gan y Prif Syrfëwr.

Ar gyfer strwythurau gweithredol, byddai FReM yn disgwyl i ni ddefnyddio'r dull cost amnewid dibrisiedig. Ar gyfer CNC, mae hynny'n anymarferol ac nid yw'n gost effeithiol, felly rydym wedi defnyddio cost hanesyddol wedi'i haddasu fel procsi ar gyfer cost amnewid dibris i roi gwerth teg inni.

Mae addasiadau sy'n codi o fynegeio ac ailbrisiadau yn mynd i'r gronfa ailbrisio oni bai bod y balans wrth gefn mewn perthynas ag ased penodol wedi'i ddefnyddio'n llawn yn erbyn ailbrisiad disgynnol, ac os felly, cydnabyddir y symudiad yn y datganiad o wariant net cynhwysfawr. Trosglwyddir unrhyw ostyngiadau parhaol mewn gwerth i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

Dibrisiant ac amorteiddiad

Nid yw tir (ystâd y goedwig a thir heblaw coedwig) a hawliau anniriaethol i dir yn cael eu

dibrisio, oni bai bod y tir yn elfen hanfodol o strwythur gweithredol. Mae'r asedau hyn yn cael eu dibrisio dros oes y strwythur gweithredol perthnasol. Nid yw asedau sy'n cael eu hadeiladu yn cael eu dibrisio nes eu bod yn gallu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr.

Mae cerbydau a ddangosir yn y categori peiriannau ac offer yn cael eu dibrisio ar sail cydbwysedd sy'n lleihau ar gyfradd o 21%. Mae pob ased arall yn cael ei ddibrisio/amorteiddio ar sail llinell syth dros eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig. Codir dibrisiant ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ym mis ei waredu, ond nid ym mis ei gaffael.

Gwneir dyfarniad ar yr oes economaidd ddefnyddiol sy'n ffurfio sylfaen i'r cyfnod y mae eiddo, peiriannau ac offer yn cael eu dibrisio ac asedau anniriaethol yn cael eu hamorteiddio. Mae amcangyfrif o oes asedau yn cael ei hadolygu a'i haddasu os yw'n briodol ar bob dyddiad adrodd. Y prif oesoedd defnyddiol a ddefnyddir at ddibenion dibrisiant yw:

Categori Asedau	Prif oes defnyddiol
Table section: Asedau diriaethol	
Adeiladau ac Anheddau	10 - 60 Mlynedd
Peiriannau ac offer	4 - 25 Mlynedd
Technoleg Gwybodaeth	3 - 10 Mlynedd
Strwythurau Gweithredol	5 - 100 Mlynedd
Table section: Asedau anniriaethol	
Trwyddedau meddalwedd	5 - 25 Mlynedd
Trwyddedau eraill	5 - 50 Mlynedd
Datblygiadau meddalwedd	3 - 10 Mlynedd
Gwefan	5 - 10 Mlynedd

Mae'r ystod yn yr oesoedd defnyddiol uchod yn adlewyrchu'r amrywiaeth o asedau yn y categorïau asedau. Byddai asedau gwella lesddaliad yn eithriad, sydd â'r un oes â'r les gymharol.

Mae trwyddedau eraill hefyd yn cynnwys asedau a ddelir am byth.

Mae gan y rhan fwyaf o asedau yn y categorïau hyn oesoedd defnyddiol yn yr ystodau hyn.

Gwarediadau

Pan waredir ar ased, caiff ei swm cario ei ddileu yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r golled wrth ei waredu. Mae derbyniadau o warediadau (os oes rhai) hefyd yn cael eu credydu i'r enillion neu'r colledion wrth eu gwaredu. Trosglwyddir unrhyw enillion ailbrisio a gronnwyd ar gyfer yr ased yn y gronfa ailbrisio i'r gronfa gyffredinol.

Cronfa Ailbrisio

Mae'r gronfa ailbrisio yn dangos yr enillion a wnaed gan CNC sy'n deillio o godi gwerth asedau anghyfredol. Mae'r balans yn lleihau pan fydd asedau ag enillion cronnus:

• Yn cael eu hailbrisio tuag i lawr neu wedi’u gwanhau a chollir yr enillion.

• Yn cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a chaiff yr enillion eu defnyddio trwy ddibrisiant.

• Yn cael eu gwaredu a gwireddir yr enillion.

Mae swm sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y dibrisiant a godir ar swm cario ailbrisio'r asedau a dibrisiant yn seiliedig ar gost wreiddiol yr ased yn cael ei drosglwyddo o'r gronfa ailbrisio i'r gronfa gyffredinol.

Amhariad

Mae asedau anghyfredol yn cael eu hadolygu o ran amhariad bob blwyddyn. Cydnabyddir amhariadau pan fydd swm adferadwy asedau anghyfredol yn disgyn yn is na’u gwerth llyfr net, o ganlyniad naill ai i gwymp mewn gwerth oherwydd amodau’r farchnad, colled mewn budd economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth. Mae ailbrisiadau disgynnol sy’n deillio o newidiadau yng ngwerth y farchnad yn arwain at amhariad pan fydd yr ased yn cael ei ailbrisio yn is na’i swm cario cost hanesyddol yn unig. Mae'r FReM yn ei gwneud yn ofynnol mai’r colledion amharu hynny nad ydynt yn deillio o ddefnydd clir o fudd economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth yn unig y dylid eu gosod yn gyntaf yn erbyn unrhyw falans cronedig yn y gronfa ailbrisio. Cydnabyddir unrhyw swm ychwanegol at hyn yn amhariad trwy’r datganiad o wariant net cynhwysfawr. Dylid cymryd colledion amhariad sy’n codi o ddefnydd clir o fudd economaidd neu ostyngiad mewn potensial gwasanaeth yn llawn i’r Datganiad o Warant Net Cynhwysfawr. Trosglwyddir swm i werth yr amhariad o’r gronfa ailbrisio i’r gronfa gyffredinol ar gyfer yr asedau unigol dan sylw.

Asedau anghyfredol a gedwir i’w gwerthu

Mae asedau anghyfredol yn cael eu dosbarthu fel asedau a gedwir i'w gwerthu os bydd y swm cario yn cael ei adfer yn bennaf trwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy ddefnydd parhaus, ac ystyrir bod gwerthiant o fewn 12 mis i'r dyddiad adrodd yn debygol iawn, bod y rheolwyr wedi ymrwymo i werthu a bod yr ased yn cael ei farchnata'n weithredol yn ei gyflwr presennol am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i gyflwr presennol.
Daw dibrisiant i ben ar unwaith wrth ddosbarthu’r asedau fel rhai sy’n cael eu dal i’w gwerthu. Fe’u nodir ar y lefel isaf o’u swm cario a’u gwerth teg llai costau i’w gwerthu, ac fe’u cofnodir fel asedau cyfredol yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

7.1 Asedau diriaethol anghyfredol

	Ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm Eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm Asedau diriaethol £'000
Table section: Cost neu brisiad											
Ar 1 Ebrill 2023	1,787,442	246,111	14,366	26,992	13,702	94,556	3,525	**2,186,694**	447,864	7,474	**2,642,032**
Ychwanegiadau	-	1,039	134	1,640	18	91	4,461	**7,383**	-	-	**7,383**
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	-	-	-	-	-	-	-	**-**	-	-	**-**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	(4)	-	(824)	(12,376)	(103)	-	**(13,307)**	-	-	**(13,307)**
Symud o/(i) gadw i'w werthu	8	-	(1)	(244)	-	-	-	**(237)**	-	-	**(237)**
Cwympiadau	(19,857)	-	-	-	-	-	-	**(19,857)**	(7,532)	-	**(27,389)**
Mynegeio ac ailbrisio	(23,842)	51,143	231	-	-	1,655	-	**29,187**	(38,143)	-	**(8,956)**
Ailddosbarthu	-	1,570	-	111	32	595	(2,291)	**17**	-	56	**73**
Ar 31 Mawrth 2024	1,743,751	299,859	14,730	27,675	1,376	96,794	5,695	**2,189,880**	402,189	7,530	**2,599,599**
Table section: Dibrisiad											
Ar 1 Ebrill 2023	-	-	1,156	16,796	12,947	28,576	-	**59,475**	-	-	**59,475**
Taliadu yn ystod y flwyddyn	-	-	642	1,756	148	3,157	-	**5,703**	-	-	**5,703**

	Ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm Eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm Asedau diriaethol £'000
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	-	-	(677)	(12,376)	(87)	-	**(13,140)**	-	-	**(13,140)**
Symud o/(i) gadw i'w werthu	-	-	-	(246)	-	-	-	**(246)**	-	-	**(246)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	11	-	-	480	-	**491**	-	-	**491**
Ailddosbarthu	-	-	-	(19)	-	19	-	**-**	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2024	-	-	1,809	17,610	719	32,145	-	**52,283**	-	-	**52,283**
Table section: Swm cario											
Ar 1 Ebrill 2023	**1,787,442**	**246,111**	**13,210**	**10,196**	**755**	**65,980**	**3,525**	**2,127,219**	**447,864**	**7,474**	**2,582,557**
Ar 31 Mawrth 2024	**1,743,751**	**299,859**	**12,921**	**10,065**	**657**	**64,649**	**5,695**	**2,137,597**	**402,189**	**7,530**	**2,547,316**

Mae'r adeiladau'n cynnwys anheddau sydd â swm cario o £322k. Mae'r adeiladau eraill yn swyddfeydd a chanolfannau gwaith.

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer asedau diriaethol ar 31 Mawrth 2024 oedd £2,038,589k.

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm Eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm Asedau diriaethol £'000
Table section: Cost neu brisiad											
Ar 1 Ebrill 2022	1,723,640	204,473	14,570	26,231	13,709	87,592	3,335	**2,073,550**	457,790	7,403	**2,538,743**
Trosglwyddiad i ased hawl defnyddio ar 1 Ebrill 2022	(48,317)	(4,093)	-	-	-	-	-	**(52,410)**	-	-	**(52,410)**
Ychwanegiadau	1,858	201	-	1,657	-	167	2,414	**6,297**	-	71	**6,368**
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	395	324	-	1,142	-	348	(2,209)	**-**	-	-	**-**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	(209)	(788)	(2,117)	(7)	(157)	(16)	**(3,294)**	-	-	**(3,294)**
Symud o/(i) gadw i'w werthu	(9)	217	254	79	-	-	-	**541**	-	-	**541**
Cwympiadau	(19,218)	-	-	-	-	-	-	**(19,218)**	(7,290)	-	**(26,508)**
Mynegeio ac ailbrisio	129,093	45,065	463	-	-	6,606	1	**181,228**	(2,636)	-	**178,592**
Ailddosbarthu	-	133	(133)	-	-	-	-	**-**	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2023	1,787,442	246,111	14,366	26,992	13,702	94,556	3,525	**2,186,694**	447,864	7,474	**2,642,032**
Table section: Dibrisiad											
Ar 1 Ebrill 2022	-	-	105	16,748	12,805	23,536	-	**53,194**	-	-	**53,194**
Trosglwyddiad i ased hawl defnyddio ar 1 Ebrill 2022	-	-	-	-	-	-	-	**-**	-	-	**-**

	Ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Technoleg gwybodaeth £'000	Strwythurau gweithredol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm Eiddo, peiriannau ac offer £'000	Asedau biolegol £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm Asedau diriaethol £'000
Taliadu yn ystod y flwyddyn	-	-	944	1,690	149	3,403	-	**6,186**	-	-	**6,186**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	-	(5)	(1,685)	(7)	(31)	-	**(1,728)**	-	-	**(1,728)**
Symud o/(i) gadw i'w werthu	-	-	108	43	-	-	-	**151**	-	-	**151**
Mynegeio ac ailbrisio	-	(2)	6	-	-	1,668	-	**1,672**	-	-	**1,672**
Ailddosbarthu	-	2	(2)	-	-	-	-	**-**	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2023	-	-	1,156	16,796	12,947	28,576	-	**59,475**	-	-	**59,475**
Table section: Swm cario											
Ar 1 Ebrill 2022	**1,723,640**	**204,473**	**14,465**	**9,483**	**904**	**64,056**	**3,335**	**2,020,356**	**457,790**	**7,403**	**2,485,549**
Ar 31 Mawrth 2023	**1,787,442**	**246,111**	**13,210**	**10,196**	**755**	**65,980**	**3,525**	**2,127,219**	**447,864**	**7,474**	**2,582,557**

Ariannu Asedau

Mae asedau y penderfynwyd eu bod yn cael eu dal dan brydles wedi'u trosglwyddo i nodyn 8.1 ar ôl gweithredu IFRS 16. Gweler nodyn 8 am fwy o fanylion.

Mae'r adeiladau'n cynnwys anheddau gyda swm cario o £344k. Mae'r adeiladau eraill yn swyddfeydd a chanolfannau gwaith.

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer asedau diriaethol ar 31 Mawrth 2023 oedd £2,028,174k.

7.1.1 Ystad y goedwig gan gynnwys asedau biolegol

Mae perchnogaeth gyfreithiol dros Ystad Goetir Llywodraeth Cymru wedi'i breinio gyda Gweinidogion Cymru. Fe'i cynhwysir yn Natganiad Sefyllfa Ariannol CNC gan fod CNC yn gyfrifol am y risgiau a'r gwobrau ariannol sy'n gysylltiedig â'r ystad, ac sy'n ymgymryd â phob gweithgaredd mewn perthynas â rheoli'r ystad. Mae'r ystad yn cynnwys tir a phren sy'n tyfu. Mae perchnogaeth gyfreithiol ar bren, gan gynnwys coed heb eu torri, wedi'i freinio yn CNC.

Mae coetiroedd a choedwigoedd yn cael eu cadw a'u rheoli'n bennaf i gyflawni'r amcanion rheoli coedwigoedd cynaliadwy a nodir yn Coetiroedd Cymru (strategaeth LIC ar gyfer coetiroedd a choed). Gellir rhannu eu diben rhwng economaidd (cyfraniad at economi ffyniannus a chynaliadwy Cymru) ac eraill (cymdeithasol, amgylcheddol, newid yn yr hinsawdd). O dan safon cyfrifeg ryngwladol 41 (amaethyddiaeth), rhaid dosbarthu pren a dyfir at bwrpas economaidd fel asedau biolegol. Mae gweddill y pren, ynghyd â'r holl dir sylfaenol, yn cael ei ddosbarthu fel eiddo, peiriannau ac offer a chyfeirir ato fel ystâd y goedwig.

Mae addasiadau sy'n codi o ailbrisio ystad y goedwig yn cael eu cludo i'r gronfa ailbrisio a'u rhyddhau i'r gronfa gyffredinol pan wireddir enillion wrth gwympo coed. Cydnabyddir addasiadau sy'n codi o ailbrisio asedau biolegol yn y datganiad o wariant net cynhwysfawr yn y flwyddyn ailbrisio.

Technegau amcangyfrif, rhagdybiaethau a dyfarniadau

Mae elfennau o'r prisiad ac felly cyfrifo'r asedau hyn yn dibynnu ar dechnegau amcangyfrif.

Nid yw'n cael ei ystyried yn gost-effeithiol i gynnal prisiad proffesiynol allanol llawn, gan gynnwys pob rhan o goetir. Yn dilyn cyngor gan briswyr cymwys, bernir y gellir cael prisiad rhesymol trwy gynnal prisiadau o sampl ar hap o safleoedd sy'n cynrychioli rhwng 8% a 10% o'r ystâd ac yna allosod y rhain ar gyfer yr ystad gyfan, gan ddefnyddio'r ffactorau lleoliad, rhywogaeth, oedran ac ansawdd (dosbarth cynnyrch) y coed.

Ystyrir hefyd fod y dystiolaeth fwyaf priodol o werth yn seiliedig ar y farchnad yn deillio o'r farchnad ar gyfer gwerthu coetiroedd a choedwigoedd gydag arwynebedd dros 50 hectar. Cydnabyddir y gall fod ystod eang o werthoedd o hyd a gall y rhain fod yn ddyfarniadau ychydig yn oddrychol. Felly, bydd unrhyw brisiad o goedwigoedd yn dibynnu rhywfaint ar farn broffesiynol. Yn dilyn hynny, mae'r priswyr allanol yn dosrannu gwerthoedd i dir a phren. Amcangyfrifir bod gwerth tir ar les 15% yn llai na thir rhydd-ddaliadol.

Rhannwyd coed rhwng asedau biolegol ac eiddo, offer a chyfarpar gan staff CNC, gan ddefnyddio dyfarniadau ac amcangyfrifon. Gwnaed asesiad o'r gyfran a gedwir yn bennaf at ddibenion economaidd, a defnyddiwyd y ganran hon i bennu gwerth coed a ddosbarthwyd fel ased biolegol. Pe bai tir yn cael ei gaffael neu ei waredu a fyddai'n creu newid llwyr yn yr ystâd goedwig sydd gennym o ddeg y cant neu fwy, byddai adolygiad dros dro o'r asesiad yn cael ei gynnal. Ni fu unrhyw newid o'r fath yn ystod y cyfnod a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024. Y rhaniad canrannol ar hyn o bryd yw 27.5% ar gyfer asedau biolegol a 72.5% ar gyfer eiddo, offer a chyfarpar. Fel sy'n ofynnol o dan IAS 41, mae gwerth teg asedau biolegol yn cael ei leihau yn ôl y costau amcangyfrifedig i'r pwynt gwerthu.   Amcangyfrifir bod y costau hyn yn 10% o werthoedd pren ac yn adlewyrchu costau gwerthu'r coetir neu'r goedwig.

7.1.2 Ffermydd gwynt

Mae rhywfaint o dir ystad y goedwig yn cael ei brydlesu i bartïon allanol fel safleoedd fferm wynt. Mae datblygiad fferm wynt wedi'i rhannu'n dri cham. Mae angen math gwahanol o gytundeb lesddaliad ar bob cam.

- Y cam cyntaf yw'r Cytundeb Les Opsiwn. Mae hyn yn rhoi'r hawl i ddatblygwr y fferm wynt arfer yr opsiwn i adeiladu ar y tir. Ar y cam hwn, mae CNC yn cael ffi opsiwn yn seiliedig ar fformiwla ariannol a nodir yn y cytundeb.

- Yr ail gam yw'r Cytundeb Les Datblygu. Mae caniatâd cynllunio wedi'i roi ac mae'r gwaith adeiladu yn digwydd yn ystod y cam hwn. Yn debyg i'r cam cyntaf, mae CNC yn cael ffi opsiwn yn seiliedig ar fformiwla ariannol a nodir yn y cytundeb.

- Y trydydd cam yw'r Cytundeb Les Weithredol. Mae'r fferm wynt yn gwbl weithredol ac yn cynhyrchu trydan. Mae CNC yn cael dwy elfen o incwm; rhent sylfaenol gwarantedidg a rhent breindal yn seiliedig ar gynhyrchu trydan.

Mae lesoedd ar gyfer ffermydd gwynt sydd yn y cyfnod datblygu neu weithredu yn cael eu cyfalafu fel ased tir o fewn tir arall yn nodyn 7.1. Mae pedair fferm wynt (2022/23: pedair) wedi'u cynnwys o fewn eiddo, peiriannau ac offer. Ar y pwynt cyfalafu, mae gwerth y tir yn cael ei dynnu o brisiad Ystad y Goedwig a ddatgelir o fewn Tir Arall ac sydd wedi'i gynnwys gyda phrisiad y fferm wynt. Cynhelir prisiad llyfr coch RICS ar y pwynt cydnabod. Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024, darparwyd prisiad ar gyfer y ffermydd gwynt yn unol â'r rhaglen dreigl a amlinellwyd yn nodyn 7.

Dangosir y gwerthoedd unigol y ffermydd gwynt isod.

Table section:	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Cefn Croes	14,562	14,373
Pen y Cymoedd	96,272	86,271
Brechfa West	70,046	44,348
Clocaenog	36,053	32,274
Cyfanswm	**216,933**	**177,266**

Mae tair fferm wynt arall yn y cam Cytundeb Les Opsiwn ar hyn o bryd. Dim ond dau gam fydd ar gyfer y ffermydd gwynt hyn wrth i'r cam datblygu a'r cam gweithredol gael eu huno. Bydd y rhain yn cael eu cyfalafu pan fyddant yn symud i'r cam nesaf.

7.1.3 Asedau treftadaeth

Mae asedau treftadaeth yn asedau diriaethol sydd â rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol sy'n cael eu cadw a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant. Y bwriad yw eu cadw mewn ymddiriedaeth ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol oherwydd eu cysylltiadau diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol.

Mae ein Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol yn bodloni'r meini prawf ar gyfer asedau treftadaeth. Maent yn cynnwys tir anweithredol mewn ardaloedd cadwraeth dynodedig a sefydlwyd i warchod ac i ganiatáu i bobl astudio eu bywyd gwyllt, cynefinoedd neu nodweddion daearegol o ddiddordeb arbennig. Mae'r tir hwn yn cael ei gadw ar gyfer cadwraeth ac at ddefnydd cyhoeddus cynaliadwy. O dan ddehongliad FReM o IAS 16 (Eiddo, Peiriannau ac Offer), mae'r asedau hyn wedi'u cyfalafu ar gost.

Ar 31 Mawrth 2024 mae CNC yn rheoli 56 o Warchodfeydd Natur Cenedlaethol Cymru, naill ai'n gyfan gwbl, neu mewn partneriaeth, ac un Warchodfa Natur Forol (MNR). Cafwyd ailddosbarthiad o £56k ar un ased treftadaeth a gwerth pryniant o £0 (2022/23: £7.1k) yn ystod y flwyddyn.

Oherwydd natur amrywiol y tir a gedwir a gwerthoedd marchnad tebyg, mae Cyfoeth Naturiol Cymru o'r farn y byddai sicrhau prisiadau allanol yn golygu cost anghymesur. Felly, mae asedau treftadaeth yn cael eu dal ar gost. Cydnabyddir costau cadw (gwariant sy'n ofynnol i ddiogelu'r ased treftadaeth) yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr pan gânt eu gwario.

Table section: Symudiadau asedau treftadaeth dros bedair mlynedd

	2020/21 £'000	2021/22 £'000	2022/23 £'000	2023/24 £'000
Balans agoriadol	7,099	7,403	7,403	7,474
Ychwanegiadau	304	-	71	-
Ailddosbarthu	-	-	-	56
Balans terfynol	**7,403**	**7,403**	**7,474**	**7,530**

Mae rhagor o wybodaeth am asedau treftadaeth CNC a pholisïau yn ymwneud â chaffael, cadwraeth, rheoli, gwaredu a mynediad at asedau treftadaeth ar gael ar wefan CNC yn:

Cyfoeth Naturiol Cymru / Gwarchodfeydd Natur Cenedlaethol (naturalresources.wales)

7.2 Asedau anghyfredol anniriaethol

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Trwyddedau eraill £'000	Gwariant datblygu meddalwedd £'000	Gwefan £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm asedau anniriaethol £'000
Table section: Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2023	5,803	2,356	38,280	486	10,480	**57,405**
Ychwanegiadau	-	-	180	-	7,530	**7,710**
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	(1,543)	-	8,074	-	(6,899)	**(368)**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(237)	-	-	-	(28)	**(265)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	-	-	-	**-**
Ailddosbarthu	-	(74)	-	411	(42)	**295**
Ar 31 Mawrth 2024	4,023	2,282	46,534	897	11,041	**64,777**
Table section: Amorteiddio						
Ar 1 Ebrill 2023	4,494	72	20,706	486	-	**25,758**
Taliadu yn ystod y flwyddyn	194	13	5,041	160	-	**5,408**

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Trwyddedau eraill £'000	Gwariant datblygu meddalwedd £'000	Gwefan £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm asedau anniriaethol £'000
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(237)	-	-	-	-	**(237)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	-	-	-	**-**
Ailddosbarthu	(897)	-	897	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2024	3,554	85	26,644	646	-	**30,929**
Table section: Swm Cario						
Ar 1 Ebrill 2023	**1,309**	**2,284**	**17,574**	**-**	**10,480**	**31,647**
Ar 31 Mawrth 2024	**469**	**2,197**	**19,890**	**251**	**11,041**	**33,848**

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer yr asedau hyn ar 31 Mawrth 2024 oedd £568k.

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Trwyddedau eraill £'000	Gwariant datblygu meddalwedd £'000	Gwefan £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm asedau anniriaethol £'000
Table section: Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2022	5,722	2,356	32,971	486	8,792	**50,327**
Ychwanegiadau	-	-	374	-	6,746	**7,120**
Asedau a gomisiynwyd yn ystod y flwyddyn	81	-	4,977	-	(5,058)	**-**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	-	(42)	-	-	**(42)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	-	-	-	**-**
Ailddosbarthu	-	-	-	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2023	5,803	2,356	38,280	486	10,480	**57,405**
Table section: Amorteiddio						
Ar 1 Ebrill 2022	3,964	60	16,215	486	-	**20,725**
Taliadu yn ystod y flwyddyn	530	12	4,532	-	-	**5,074**

	Trwyddedau meddalwedd £'000	Trwyddedau eraill £'000	Gwariant datblygu meddalwedd £'000	Gwefan £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Cyfanswm asedau anniriaethol £'000
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	-	(41)	-	-	**(41)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	-	-	-	**-**
Ailddosbarthu	-	-	-	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2023	4,494	72	20,706	486	-	**25,758**
Table section: Swm Cario						
Ar 1 Ebrill 2022	**1,758**	**2,296**	**16,756**	**-**	**8,792**	**29,602**
Ar 31 Mawrth 2023	**1,309**	**2,284**	**17,574**	**-**	**10,480**	**31,647**

Y swm a gedwir yn y Gronfa Ailbrisio ar gyfer yr asedau hyn ar 31 Mawrth 2023 oedd £601.

8. Lesoedd

Mae “Lesoedd” IFRS 16 wedi’u rhoi ar waith o 1 Ebrill 2022; mae hyn yn cyflwyno model cyfrifyddu lesddeilliad sengl sy'n ei gwneud yn ofynnol i lesddeiliad gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob les (ac eithrio'r eithriadau a amlinellir isod).

Mewn perthynas â lesddeiliaid, mae IFRS 16 yn dileu'r gwahaniaeth rhwng lesoedd gweithredu a chyllid ac yn cyflwyno model cyfrifyddu sengl sy'n ei gwneud yn ofynnol i lesddeiliad gydnabod asedau a rhwymedigaethau lesoedd ('hawl i ddefnyddio').

Mae'r diffiniad o les wedi'i ddiweddaru o dan IFRS 16; mae mwy o bwyslais ar allu rheoli'r defnydd o ased a nodir mewn contract.

Gweithredu a Rhagdybiaethau

Mae CNC wedi gweithredu IFRS 16 gan ddefnyddio’r dull ôl-weithredol addasedig ac felly nid yw gwybodaeth gymharol wedi’i hailddatgan ac mae’n parhau i gael ei hadrodd o dan IAS 17, “Lesoedd”. Mae Effaith gronnol mabwysiadu IFRS 16 wedi’i chynnwys fel addasiad i ecwiti ar ddechrau’r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023.

Mae CNC wedi ehangu’r diffiniad o les i gynnwys trefniadau heb unrhyw gost ynghlwm wrthynt. Mae lesoedd hedyn pupur yn enghreifftiau o'r rhain; cânt eu diffinio gan Drysorlys EF fel taliadau les sy’n sylweddol is na gwerth y farchnad. Mae'r asedau hyn yn cael eu prisio'n deg ar gydnabyddiaeth gychwynnol. Wrth drosglwyddo, mae unrhyw wahaniaethau rhwng y rhwymedigaeth les ddisgowntedig a'r ased hawl i ddefnyddio yn cael eu cynnwys trwy ddal i fyny cronnol. Mae unrhyw wahaniaethau rhwng ased hawl i ddefnyddio a rhwymedigaeth les ar gyfer lesoedd newydd ar ôl gweithredu IFRS 16 yn cael eu cofnodi o fewn incwm yn y DoWNC.

Yn unol â FReM, nid yw CNC wedi cydnabod asedau hawl i ddefnyddio a rhwymedigaethau lesoedd ar gyfer y lesoedd canlynol:

- asedau anniriaethol;
- elfennau nad ydynt yn lesoedd o gontractau lle bo’n berthnasol;
- asedau gwerth isel (pennir y rhain i fod yn unol â throthwyon cyfalafu ar Eiddo, Peiriannau ac Offer ac eithrio cerbydau y tybiwyd nad ydynt o werth isel); a
- lesoedd sydd â chyfnod o12 mis neu lai.

Mae CNC wedi asesu’r holl gontractau yr ymrwymwyd iddynt, ac nad oeddent wedi dod i ben ar 1 Ebrill 2022.

Polisi yn berthnasol o 1 Ebrill 2022

Ar ddechrau contract, mae CNC yn asesu a yw contract yn les, neu’n cynnwys les. Mae contract yn les, neu’n cynnwys les os yw’r contract yn cyfleu’r hawl i reoli’r defnydd o ased a nodwyd am gyfnod o amser. Mae hyn yn cynnwys asedau nad oes unrhyw gost ynghlwm wrthynt. Er mwyn asesu a yw contract yn cyfleu’r hawl i reoli’r defnydd o ased a nodwyd, bydd CNC yn ystyried:

- Mae’r contract yn cynnwys defnydd o ased a nodir;
- Mae gan CNC yr hawl i gael yr holl fudd economaidd sylweddol o ddefnyddio'r ased drwy gydol y cyfnod defnyddio; ac
- Mae gan CNC yr hawl i gyfeirio'r defnydd a wneir o'r ased.

Cymhwysir y polisi i gontractau yr ymrwymir iddynt, neu a newidiwyd, ar neu ar ôl 1 Ebrill 2022.

Bydd CNC yn asesu a yw'n weddol sicr y bydd yn arfer opsiynau toriad neu opsiynau estyniad ar ddyddiad cychwyn y les. Bydd hyn yn cael ei ailasesu os bydd digwyddiadau arwyddocaol neu newidiadau mewn amgylchiadau nas rhagwelwyd.

Fel Lesddeiliad

Asedau hawl i ddefnyddio

O dan IFRS 16 mae CNC yn cydnabod hawl i ddefnyddio a rhwymedigaeth les ar y dyddiad cychwyn. Mae'r hawl i ddefnyddio ased yn cael ei fesur i ddechrau ar gost, sy'n cynnwys swm cychwynnol y rhwymedigaeth les wedi'i addasu ar gyfer costau uniongyrchol cychwynnol, rhagdaliadau neu gymhellion, a chostau sy'n ymwneud ag adfer ar ddiwedd les.

Mae asedau hawl i ddefnyddio yn cael eu mesur naill ai ar werth teg neu werth cyfredol mewn defnydd presennol yn unol ag asedau eiddo, peiriannau ac offer. Defnyddir y model mesur costau yn IFRS 16 fel procsi priodol ar gyfer gwerth cyfredol mewn defnydd presennol neu werth teg ar gyfer y mwyafrif o lesoedd.

Mae'r ased hawl i ddefnyddio'n cael ei ddibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth o'r dyddiad cychwyn hyd at ddiwedd cyfnod y les.

Mae CNC yn cymhwyso IAS 36 Amhariad ar Asedau i bennu a oes amhariad ar yr ased hawl i ddefnyddio ac i roi cyfrif am unrhyw golled amhariad a nodwyd. Mae hyn yn disodli'r gofyniad blaenorol i gydnabod darpariaeth ar gyfer contractau les beichus.

Cyflwynir asedau hawl i ddefnyddio, gan gynnwys addasiadau trosiannol, yn nodyn 8.1.

Rhwymedigaethau lesoedd

Mae rhwymedigaeth les yn cael ei mesur i ddechrau ar werth presennol y taliadau les nad ydynt yn cael eu talu ar y dyddiad cychwyn, wedi'u disgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog sydd ymhlyg yn y les, neu os na ellir pennu hynny'n rhwydd, gan ddefnyddio'r gyfradd a bennir ym mhapurau'r System Gwariant Cyhoeddus (SGC) a gyhoeddwyd gan Drysorlys ei Fawrhydi. Cyhoeddir cyfraddau SGC yn flynyddol ar gyfer y flwyddyn i ddod. Y gyfradd ddisgownt a gymhwyswyd adeg y cyfnod trosiannol, ac ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023 oedd 0.95% a 3.51% ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Mae taliad y les yn cael ei fesur ar gost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol. Caiff ei ail-fesur pan fydd newid mewn taliadau les yn y dyfodol yn deillio o newid yn y mynegai neu'r gyfradd, neu os oes newid taliad les sefydlog diwygiedig mewn sylwedd.

Mae taliadau lesoedd sydd wedi'u cynnwys wrth fesur rhwymedigaeth y les yn cynnwys y canlynol:

- Taliadau sefydlog;
- Cosbau am derfynu les yn gynnar, oni bai ei bod yn rhesymol sicr na chaiff ei therfynu'n gynnar.

Pan fydd rhwymedigaeth y les yn cael ei hail-fesur, caiff addasiad cyfatebol ei wneud i'r ased hawl i ddefnyddio neu i gofnodi yn y SoCNE os yw swm cario mlaen yr ased hawl i ddefnyddio yn sero.

Cyflwynir rhwymedigaethau lesoedd yn nodyn 8.2

Fel lesydd

Pan fo CNC yn gweithredu fel lesydd, mae’n penderfynu ar ddechrau’r les a yw pob les yn les ariannol neu’n les weithredol. Er mwyn dosbarthu pob les, bydd CNC yn gwneud asesiad cyffredinol i weld a yw’r les yn trosglwyddo’r holl risgiau a’r buddion sy’n gysylltiedig â pherchnogaeth yr ased sylfaenol i bob pwrpas. Os felly, yna mae'r les yn les gyllid, os na, yna mae'n les weithredol.

Pan fo CNC yn gweithredu fel lesydd canolradd, mae’n rhoi cyfrif am ei fuddiant yn y brif les a’r is-les ar wahân. Os yw prif les yn les tymor byr y mae CNC yn cymhwyso’r eithriad uchod iddi, yna mae’r is-les yn cael ei dosbarthu fel les weithredol. Bydd CNC yn cydnabod taliadau les o dan lesoedd gweithredu fel incwm ar sail llinell syth dros gyfnod y les. Nid yw’r polisïau cyfrifyddu sy’n gymwys i CNC fel lesydd wedi’u newid i raddau helaeth gan IFRS 16 ac eithrio adolygiadau o drefniadau lesydd canolradd. Nid oedd y newidiadau ar gyfer IFRS 16 yn berthnasol i drefniadau lesydd.

Effaith ar ddatganiadau Ariannol

Wrth drosglwyddo i IFRS 16, cydnabu CNC £65.2m ychwanegol o asedau hawl i ddefnyddio ac £13.5m o rwymedigaethau lesoedd.

Mae £52.4m o asedau a gydnabuwyd yn flaenorol fel lesoedd cyllid wedi'u trosglwyddo o asedau anghyfredol fel rhan o'r addasiad hwn. Mae’r lesoedd hyn wedi’u cyfrifo’n flaenorol fel lesoedd cyllid ac wedi’u cofnodi yn nodyn 7.1 y datganiadau ariannol. Ni fu unrhyw newid i'r fethodoleg brisio a ddefnyddiwyd fel y manylir yn nodyn 7 y datganiadau ariannol.

Mae unrhyw wahaniaethau rhwng yr ased hawl i ddefnyddio a rhwymedigaeth hawl i ddefnyddio wrth drosglwyddo wedi’u cydnabod yng nghyfrif y gronfa gyffredinol yn y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023.

8.1 Asedau hawl i ddefnyddio

	Tir ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau Hawl i Ddefnyddio £'000
Table section; Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2023	59,807	384	7,578	3,386	1,278	**72,433**
Ychwanegiadau	-	18	4,083	745	-	**4,846**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	(59)	-	(31)	(5)	**(95)**
Mynegeio ac ailbrisio	12,064	-	-	-	-	**12,064**
Ar 31 Mawrth 2024	71,871	343	11,661	4,100	1,273	**89,248**
Table section: Dibrisiad						
Ar 1 Ebrill 2023	4	57	1,530	969	58	**2,618**
Taliadu yn ystod y flwyddyn	-	37	1,682	1,063	58	**2,840**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	(59)	-	(25)	-	**(84)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	-	-	-	**-**
Ar 31 Mawrth 2024	4	35	3,212	2,007	116	**5,374**
Table section: Swm cario						
Ar 1 Ebrill 2023	**59,803**	**327**	**6,048**	**2,417**	**1,220**	**69,815**

	Tir ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau Hawl i Ddefnyddio £'000
Ar 31 Mawrth 2024	**71,867**	**308**	**8,449**	**2,093**	**1,157**	**83,874**

Ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Tir ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau Hawl i Ddefnyddio £'000
Table section; Cost neu brisiad						
Ar 1 Ebrill 2022	-	-	-	-	-	-
Trosglwyddwyd o asedau anghyfredol ar 1 Ebrill 2022	52,410	-	-	-	-	**52,410**
Diweddarwyd ar 1 Ebrill 2022	-	579	8,080	2,856	1,278	**12,793**
Ychwanegiadau	-	-	133	548	-	**681**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	(71)	-	-	(18)	-	**(89)**
Mynegeio ac ailbrisio	7,468	(195)	(635)	-	-	**6,638**
Ar 31 Mawrth 2023	**59,807**	**384**	**7,578**	**3,386**	**1,278**	**72,433**
Table section: Dibrisiad						
Ar 1 Ebrill 2022	-	-	-	-	-	-

	Tir ystad goedwig £'000	Tir arall £'000	Adeiladau £'000	Peiriannau ac offer £'000	Asedau treftadaeth £'000	Cyfanswm asedau Hawl i Ddefnyddio £'000
Trosglwyddwyd o asedau anghyfredol ar 1 Ebrill 2022	-	-	-	-	-	-
Diweddarwyd ar 1 Ebrill 2022	-	-	-	-	-	-
Taliadu yn ystod y flwyddyn	4	57	1,530	972	58	**2,621**
Gwarediadau, dadgydnabod a dileu	-	-	-	(3)	-	**(3)**
Mynegeio ac ailbrisio	-	-	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	**4**	**57**	**1,530**	**969**	**58**	**2,618**
Table section: Swm cario						
Ar 1 Ebrill 2022	-	-	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	**59,803**	**327**	**6,048**	**2,417**	**1,220**	**69,815**

8.2 Rhwymedigaethau lesoedd

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table section: Yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Rhwymedigaethau lesoedd (cyfredol)	2,339	2,367
Cyfanswm	**2,339**	**2,367**
Table Section: Yn ddyledus ar ôl blwyddyn		
Rhwymedigaethau lesoedd (anghyfredol)	8,221	8,276
Cyfanswm rhwymedigaethau lesoedd	**10,560**	**10,643**

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table Section: Dadansoddiad aeddfedrwydd lesoedd a ddelir o dan IFRS 16		
Yn ddyledus o fewn blwyddyn	2,339	2,367
Yn ddyledus ymhen 2-5 mlynedd	3,949	4,240
Yn ddyledus ymhen mwy na 5 mlynedd	4,272	4,036
Cyfanswm rhwymedigaethau lesoedd	**10,560**	**10,643**

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table Section: Lesoedd o dan IFRS 16		
Llog ar rwymedigaethau lesoedd	101	117
Treuliau sy'n ymwneud â lesoedd tymor byr (ac eithrio asedau gwerth isel)	93	268
Treuliau sy'n ymwneud â lesoedd asedau gwerth isel	-	-
Cyfanswm	**194**	**385**

Lesoedd gweithredu eraill

Ar gyfer lesoedd tymor byr (tymor les o 12 mis neu lai) a lesoedd asedau gwerth isel, bydd CNC yn dewis cydnabod traul les ar sail llinell syth fel y caniateir gan IFRS 16. Mae lesoedd gweithredu eraill a ddatgelir isod yn ymwneud â’r trefnidadau hynny nad ydynt wedi’u cynnwys yn IFRS 16.

Rhoddir cyfanswm isafswm taliadau lesoedd yn y dyfodol o dan lesoedd gweithredu yn y tabl isod ar gyfer pob un o'r cyfnodau canlynol.

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table Section: Y rhwymedigaethau o dan brydlesi gweithredol yw:		
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	87	14
Yn hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	3	3
Yn hwyrach na phum mlynedd	24	22
Cyfanswm gwerth rhwymedigaethau	**114**	**39**

9. Atebolrwydd ac offerynnau ariannol

9.1 Atebolrwydd ariannol

Mae'r atebolrwydd ariannol o £39,435k a adroddwyd yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol yn cynrychioli atebolrwydd cytundebau gweithredu cronfeydd dŵr.

Ym 1989, er mwyn preifateiddio, trafododd Llywodraeth EM gytundebau gweithredu cronfeydd dŵr gyda'r cwmnïau dŵr. Roedd y cytundebau hyn yn cynnwys taliadau sefydlog (wedi'u mynegeio'n flynyddol ar y Mynegai Prisiau Manwerthu) sy'n daladwy am byth i'r cwmnïau dŵr. Mae CNC bellach yn gyfrifol am y taliadau i Dŵr Cymru.

Gan fod cyfanswm yr atebolrwydd am byth ar sail cost amorteiddiedig, ni fydd yn newid o flwyddyn i flwyddyn ac eithrio os bydd cytundeb yn dod i ben, sy'n annhebygol. Mae CNC yn gallu adennill cost lawn cytundebau gweithredu cronfeydd gan gynnwys y mynegeio blynyddol trwy ei daliadau tynnu dŵr.

Cyfrifwyd swm o £7,608k a oedd yn ddyledus i Dŵr Cymru yn ystod 2023/24 (2022/23: £7,173k) am y taliadau sefydlog a fynegwyd. Mae'r rhain wedi'u cynnwys gyda thaliadau eraill o dan gytundebau gweithredu'r gronfa ddŵr yn Nodyn 5.

Mae rhwymedigaethau deddfwriaethol sy'n ymwneud â safonau uwch ar gyfer gorlifdiroedd, pibellau ac argaeau ynghyd ag asedau sy'n dod i ddiwedd eu hoes ddefnyddiol wedi arwain at Dŵr Cymru yn gweithredu rhaglen gyfalaf ar draws dalgylchoedd Clwyd, Dwyfor, Aled, Dyfrdwy, Gwy a Tywi. Disgwylir i'r gwaith, a ddechreuodd yn 2018/19, gymryd 10 mlynedd a disgwylir iddo gael eu cwblhau yn 2027/28. Mae cyfanswm cost amcanol y rhaglen hon wedi cynyddu ers dechrau'r rhaglen. Mae amcangyfrifon diweddaraf Dŵr Cymru yn nodi y bydd y rhaglen yn costio £50.0m. Mae CNC wedi cytuno ar amserlen taliadau cynyddrannol gyda Dŵr Cymru i ddosbarthu'r gost yn esmwyth gan arwain at daliadau uwch y gellir eu rheoli ar gyfer yr echdynnwr. Mae'r cyfleuster hwn wedi galluogi CNC i ragweld Cyfrif Tâl Uned Safonol cynaliadwy dros oes y rhaglen hon.

Adroddir am y gost mewn cytundebau gweithredu Cronfeydd Dŵr yn Nodyn 5, ac mae'r diffyg yn ystod y flwyddyn wedi'i ychwanegu i'r symiau taladwy hirdymor yn Nodyn 13. Adroddir am y cynnydd cyfatebol yn yr incwm y gellir ei briodoli o fewn costau tynnu yn Nodyn 6.1 a symiau derbyniadwy hirdymor yn Nodyn 11.

9.2 Offerynnau ariannol

Gan fod gofyniad ariannol CNC yn cael ei fodloni'n bennaf trwy gymorth grant, mae offerynnau ariannol yn chwarae rhan fwy cyfyngedig wrth greu a rheoli risg nag a fyddai'n berthnasol i gorff nad yw yn y sector cyhoeddus. Mae mwyafrif yr offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwyliedig CNC, ac felly nid yw CNC yn agored i risgiau mawr o ran credyd, hylifedd na'r farchnad.

O dan IFRS 9, defnyddir model Colled Credyd Disgwyliedig (ECL) i amcangyfrif ac rhoi cyfrif am golledion credyd disgwyliedig ar gyfer yr holl asedau ariannol perthnasol. Mae amcangyfrif CNC yn seiliedig ar ein profiad hanesyddol o golledion credyd sy'n cael eu diweddaru ar gyfer problemau credyd hysbys yn y dyfodol.

10. Asedau Ariannol

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table section: Anghyfredol		
Coedwig Llyn Efyrnwy	15,009	16,358
Cyfanswm	**15,009**	**16,358**

Coedwig Llyn Efyrnwy

Mae Hafren Dyfrdwy yn gyfrifol am reoli'r goedwig yn Llyn Efyrnwy, casglu'r incwm a thalu'r costau cymharol. Mae gan CNC rôl ymgynghorol o dan y cytundeb cynllun coedwigo ac mae'n derbyn 50% o'r gwarged gweithredu gan Hafren Dyfrdwy.

11. Masnach a symiau derbyniadwy eraill

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table section: Yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Symiau derbyniadwy masnach	13,970	10,009
Colled credyd disgwyliedig	(230)	(174)
Asedau contract - Masnachol ac eraill	4,160	5,293
Incwm cronedig - Ffioedd a thaliadau	3,503	2,812
Incwm cronedig - Grantiau LIC	17,130	13,214
Incwm cronedig - Incwm Ewropeaidd	1,619	1,260
TAW derbyniadwy	1,780	4,116
Rhagdaliadau	3,120	2,275
Blaendal	45	59
Symiau derbyniadwy eraill	24	25
Cyfanswm	**45,121**	**38,889**
Table section: Yn ddyledus ar ôl blwyddyn		
Symiau derbyniadwy hirdymor	11,940	3,462
Cyfanswm symiau masnach ac eraill yn dderbyniadwy	**57,061**	**42,351**

12. Taliadau ar gyfrif

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Taliadau ar gyfrif	19,000	-
Cyfanswm	**19,000**	**-**

Mae taliad o £19m a wnaed i CThEF wedi'i gynnwys mewn taliadau ar gyfrif. Mae CNC wedi gwneud taliad heb ragfarn mewn perthynas ag unrhyw ddarpar dreth incwm PAYE, ardoll Cyfraniadau Yswiriant Gwladol a phrentisiaethau neu unrhyw atebolrwydd arall y gallai CNC ei gael i CThEF o dan reoliadau IR35. Mae hyn hefyd yn cynnwys llog a allai fod yn daladwy gan CNC i CThEF ar ddiwedd ei ymholiad a/neu unrhyw apeliadau neu setliad. Mae rhagor o fanylion ynghylch sail y taliad hwn wedi'i gynnwys o fewn nodyn 21. Mae yna hefyd gredydwr cyfatebol o'r un swm wedi'i gynnwys o fewn y symiau taladwy eraill yn nodyn 14.

13. Arian parod a’r hyn sy’n gyfwerth ag arian parod

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Balans agoriadol	5,077	8,993
Newid net mewn arian parod a’r hyn sy’n gyfwerth ag arian parod	4,710	(3,916)
Cyfanswm	**9,787**	**5,077**
Table section: Cadwyd y balansau canlynol ar 31 Mawrth		
Gwasanaeth Bancio’r Llywodraeth	9,785	5,075
Arian parod mewn llaw	2	2
Cyfanswm	**9,787**	**5,077**

Mae arian parod a’r hyn sy’n gyfwerth ag arian parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, darpariaethau ariannol (gweler nodyn 1.10) a balansau cyfredol a gedwir yng nghyfrifon banc Gwasanaeth Bancio y Llywodraeth. Gellir trosi’r balansau hyn yn hawdd i symiau hysbys o arian parod, ac nid oes risg mawr iddynt o ran newidiadau mewn gwerth. Nid yw darpariaethau ariannol ar gael i'w defnyddio gan CNC. Dim ond pan fydd gweithredwr y safle tirlenwi yn torri amodau’r drwydded y bydd CNC yn rhoi ystyriaeth ddyledus i dynnu’r ddarpariaeth sydd ar waith.

14. Masnach a symiau taladwy eraill

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table section: Yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Symiau taladwy masnach	2,451	9,505
Croniad symiau taladwy masnach	33,960	21,304
Incwm Gohiriedig - Ffioedd a Thaliadau	4,181	3,315
Incwm Gohiriedig - Cyllid yr UE a chyllid arall	6,379	6,934
Rhwymedigaethau Contract - Ffioedd a Thaliadau	219	536
Rhwymedigaethau Contract - Masnachol	1,238	955
Tâl gwyliau	3,620	3,605
Bondiau a blaendaliadau	3,036	2,895
Arian a dderbyniwyd gan LIC o flaen llaw	19,000	-
Symiau taladwy eraill	5,280	19
Trethu a diogelwch cymdeithasol	9	9
Cyfanswm	**79,373**	**49,077**
Table section: Yn ddyledus ar ôl blwyddyn		
Symiau taladwy hirdymor	11,158	2,680
Incwm gohiriedig hirdymor	80	253
Bondiau a blaendaliadau hirdymor	93	121
Cyfanswm	**11,331**	**3,054**
Cyfanswm masnach a symiau taladwy eraill	**90,704**	**52,131**

Ar 31 Mawrth 2024, mae'r tabl uchod yn cynnwys symiau sy'n ad-daladwy i LIC. Derbyniwyd £19m i wneud taliad ar gyfrif i CThEF (gweler hefyd nodyn 12 a 21) ac mae telerau ad-dalu i LLC

i'w cytuno. Yn gynwysiedig o fewn symiau taladwy eraill mai symiau sy'n ymwneud â chyllid a orhawliwyd ac arian cyfalaf gweithio i'w ad dalu i LlC yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

15. Darpariaethau

	Grantiau £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 1 Ebrill 2023	82	1,001	1,083
Darparwyd yn y flwyddyn - DoWNC	92	74	166
Darparwyd yn y flwyddyn – Ased Hawl Defnyddio (nodyn 8.1)	-	1,951	1,951
Rhyddhawyd yn y flwyddyn	-	(53)	(53)
Defnyddiwyd yn y flwyddyn	(82)	(63)	(145)
Balans ar 31 Mawrth 2024	**92**	**2,910**	**3,002**
Table section: Amseru amcangyfrifedig llif arian gostyngedig			
Dyledus o fewn blwyddyn	92	2,910	3,002
Dyledus rhwng un a phum mlynedd	-	-	-
Cyfanswm	92	2,910	3,002

Yn unol â gofyniad IAS 37 (Darpariaethau, Rhwymedigaethau Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn), lle bo angen, mae CNC yn darparu ar gyfer rhwymedigaethau sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol lle mae rhwymedigaeth bresennol ar y dyddiad adrodd ac mae'n debygol y bydd gofyn i CNC setlo'r rhwymedigaeth a gellir gwneud amcangyfrif ariannol dibynadwy. Mae cyfanswm y darpariaethau yr adroddir arnynt uchod yn y datganiad o'r sefyllfa ariannol o dan rwymedigaethau.

Mae darpariaethau ar gyfer taliadau grant wedi'u cynnwys pan fo'r gwaith a wnaed gan y partneriaid grant wedi'i gwblhau ar neu cyn 31 Mawrth 2024, ond na fydd yr hawliad yn cael ei ei gyflwyno i CNC tan fis Mehefin 2024. Mae gwerth y ddarpariaeth yn seiliedig ar y llythyr cynnig grant.

Mae darpariaethau eraill yn ymwneud â thaliadau dadfeilio posibl ar ofod swyddfa rhent. Mae'r ddarpariaeth a gyflwynwyd mewn perthynas â gwastraff peryglus wedi cael ei ryddhau yn ystod y flwyddyn.

Dangosir costau'r darpariaethau eraill yn nodyn 5. Dangosir y symudiad mewn colled credyd disgwyliedig hefyd yn nodyn 5, a dangosir cyfanswm y ddarpariaeth ar gyfer colled credyd disgwyliedig yn nodyn 11 a'i chynnwys yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol o dan Masnach a symiau derbyniadwy eraill.

16. Rhwymedigaethau pensiwn

Mae CNC yn aelod o ddau gynllun pensiwn, Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (CSPS) a'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLlL).

16.1 Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil

Mae CSPS yn agored i weithwyr newydd.

Darperir buddion pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015, cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd ar gyfer gweision sifil – Cynllun Pensiwn y Gweision Sifil ac eraill neu Alpha, sy'n darparu buddion ar sail gyrfa ar gyfartaledd gydag oedran pensiwn arferol sy'n hafal i oedran pensiwn y wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yw'n uwch). O'r dyddiad hwnnw, ymunodd yr holl weision sifil newydd eu penodi a mwyafrif y rhai sydd eisoes mewn gwasanaeth ag Alpha. Cyn y dyddiad hwnnw, roedd gweision sifil yn rhan o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth sifil (PCSPS). Mae pedair rhan i'r PCSPS: tair sy'n darparu buddion ar sail cyflog terfynol (clasurol, premiwm neu glasurol +) gydag oedran pensiwn arferol o 60; ac un yn darparu buddion ar sail gyrfa gyfan (Nuvos) gydag oedran pensiwn arferol o 65.

Nid yw'r trefniadau statudol hyn yn cael eu hariannu gyda chost y buddion a delir gan arian a bleidleisir gan y Senedd bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy o dan gynlluniau clasurol, premiwm, clasurol +, Nuvos ac Alpha yn cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Arhosodd aelodau presennol y PCSPS a oedd o fewn 10 mlynedd i'w hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y PCSPS ar ôl 1 Ebrill 2015. Newidiodd y rhai a oedd rhwng 10 mlynedd a 13 mlynedd a 5 mis o'u hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 i Alpha rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 a 1 Chwefror 2022. Oherwydd bod y Llywodraeth yn bwriadu cael gwared ar wahaniaethu a nodwyd gan y llysoedd yn y ffordd y cyflwynwyd diwygiadau pensiwn 2015 ar gyfer rhai aelodau, disgwylir, maes o law, y gall aelodau cymwys sydd wedi cwblhau gwasanaeth perthnasol rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022 gael hawl i fuddion pensiwn gwahanol mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw. Mae buddion PCSPS pob aelod sy'n newid i Alpha yn cael eu 'bancio', gyda'r rheini â buddion cynharach yn un o adrannau cyflog terfynol y PCSPS yn cael y buddion hynny yn seiliedig ar eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael Alpha. Gall aelodau sy'n ymuno o fis Hydref 2002 ddewis naill ai'r trefniant buddion priodol wedi'u diffinio neu bensiwn rhanddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Mae cyfraniadau gweithwyr yn gysylltiedig â chyflog ac maent yn amrywio rhwng 4.6% ac 8.05% ar gyfer aelodau clasurol, premiwm, clasurol +, nuvos ac alpha. Mae buddion clasurol yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, mae cyfandaliad sy'n cyfateb i bensiwn cychwynnol tair blynedd yn daladwy ar ôl ymddeol. Ar gyfer premiwm, mae buddion yn cronni ar gyfradd 1/60fed o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer pob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i'r clasurol, nid oes cyfandaliad awtomatig. Yn ei hanfod, mae clasurol + yn hybrid gyda buddion ar gyfer gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 wedi'u cyfrif yn fras yn unol â'r clasurol a chyfrifwyd y buddion am wasanaeth o Hydref 2002 fel mewn cynllun premiwm. Yn Nuvos mae aelod yn cronni pensiwn yn seiliedig ar enillion pensiynadwy yn ystod eu cyfnod o fod yn aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth), mae'r pensiwn a enillir gan yr aelod yn cael ei gredydu â 2.3% o'u henillion pensiynadwy yn y flwyddyn gynllun honno, ac mae'r pensiwn cronedig yn cael ei uwchraddio yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Mae buddion mewn cynllun Alpha yn cronni mewn ffordd debyg i Nuvos, heblaw bod y gyfradd gronni yn 2.32%. Ym mhob achos, gall aelodau ddewis ildio (cymudo) pensiwn am gyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae'r cyfrif pensiwn partneriaeth yn drefniant pensiwn cyfraniad diffiniedig galwedigaethol, sy'n rhan o'r Legal & General Mastertrust Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol o rhwng 8% a 14.75% (yn dibynnu ar oedran yr aelod). Nid oes rhaid i'r gweithiwr gyfrannu, ond pan fydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn cyfateb y rhain hyd at derfyn o 3% o'r cyflog pensiynadwy

(yn ychwanegol at gyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5% arall o'u cyflog pensiynadwy i dalu cost yswiriant buddion risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth mewn gwasanaeth ac ymddeoliad oherwydd afiechyd).

Y pensiwn cronedig a ddyfynnir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd oedran pensiwn, neu'n syth ar ôl rhoi'r gorau i fod yn aelod gweithredol o'r cynllun os yw eisoes yn oed pensiwn neu dros oed. Yr oedran pensiwn yw 60 ar gyfer aelodau clasurol, premiwm a chlasurol +, 65 ar gyfer aelodau Nuvos, a'r uchaf o 65 neu Oedran Pensiwn y Wladwriaeth ar gyfer aelodau Alpha. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos pensiwn a enillwyd yn y cynlluniau PCSPS neu Alpha, fel y bo'n briodol. Pan fydd gan y swyddog fuddion yn y cynlluniau PCSPS ac Alpha, y ffigur a ddyfynnir yw gwerth cyfun eu buddion yn y ddau gynllun ond gall rhan o'r pensiwn hwnnw fod yn daladwy o wahanol oedrannau).

Gellir dod o hyd i ragor o fanylion am drefniadau pensiwn y gwasanaeth sifil ar y wefan. www.civilservicepensionscheme.org.uk

16.2 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLlL)

Ar 1 Ebrill 2013, trosglwyddwyd gweithgareddau pensiwn Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru (AAC) i CNC yn unol â chynllun trosglwyddo corff Cyfoeth Naturiol Cymru 2013 o dan Ddeddf Cyrff Cyhoeddus 2011. Mae gweithwyr CNC a oedd yn weithwyr Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru yn parhau i fod yn aelodau o gronfa bensiwn Asiantaeth yr Amgylchedd (EAPF) fel corff derbyn.

Mae EAPF yn gweithredu cynllun pensiwn buddion statudol wedi'u diffinio, a lywodraethir yn bennaf gan reoliadau CPLlL 2013 a rheoliadau CPLlL (darpariaethau trosiannol, cynilion a diwygio) 2014. Gall y rhain newid dros amser. Mae mwy o fanylion am y gronfa bensiwn, gan gynnwys ei hadroddiad blynyddol a'i chyfrifon, ar wefan EAPF, www.eapf.org.uk

Cyfanswm tâl pensiwn CPLlL CNC ar gyfer y flwyddyn ariannol 2023/24 oedd £6,988k (£14,855k yn 2022/23). Aseswyd y tâl pensiwn sy'n ymwneud â'r cynllun yn unol â chyngor actiwari cymwys annibynnol gan ddefnyddio'r dull prisio uned amcanol i gyfrifo costau'r gwasanaeth. Trefniadau cyllido CNC yw talu cyfraniadau'r cyflogwr i'r Gronfa Bensiwn naill ai bob misl neu fel taliadau cyfandaliad.

Roedd y prisiad actiwaraidd teirblwydd diweddaraf o'r EAPF ar 31 Mawrth 2022. Roedd yr asedau a gymerwyd am werth y farchnad (£4.5 biliwn) yn ddigonol i gynnwys 103% o werth rhwymedigaethau mewn perthynas â buddion gwasanaeth yn y gorffennol a oedd wedi cronni i aelodau. Derbyniodd CNC argymhelliad yr actiwari annibynnol mewn perthynas â chyfraniadau cyflogwyr yn y dyfodol. Bydd y prisiad actiwaraidd tair blynedd nesaf ar 31 Mawrth 2025 a chaiff ei ddefnyddio i bennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr am y cyfnod tair blynedd gan ddechrau ar 1 Ebrill 2026.

Amcangyfrifodd yr adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol ar gyfer yr EAPF fod ganddo ddigon o asedau i fodloni 153% o'i rwymedigaethau disgwyliedig yn y dyfodol ar 31 Mawrth 2024 ar sail ariannu barhaus. Mae cyfran CNC o rwymedigaethau'r EAPF fel y'i hadroddir yn y datganiadau ariannol hyn yn cael ei chyfrifo ar sail cyfrifyddu gan ddefnyddio gwahano lragdybiaethau actiwaraidd, sy'n ofynnol gan IAS19.

Mae dau brif wahaniaeth yn y rhagdybiaethau a ddefnyddir yn y datganiadau ariannol hyn o dan sail cyfrifyddu (IAS 19) a'r rhai a ddefnyddir at ddibenion cyllido, fel yr adroddwyd gan EAPF. Mae'r gwahaniaethau hyn yn y rhagdybiaeth cyfradd ddisgownt a'r rhagdybiaeth cynnydd pensiwn a ddefnyddir i brisio rhwymedigaethau pensiwn. Mae cyfradd ddisgownt EAPF at ddibenion cyllido yn seiliedig ar ddisgwyliad darbodus o'r enillion a gynhyrchir o'r portffolio o asedau sy'n eiddo i'r EAPF. Ar 31 Mawrth 2022 roedd y gyfradd disgownt hon yn 3.1% y flwyddyn. Mae'r gyfradd

ddisgownt a ddefnyddir yn natganiadau ariannol CNC (4.85% y flwyddyn), fel sy'n ofynnol gan IAS 19, yn seiliedig ar gynnyrch bondiau corfforaethol o ansawdd uchel heb unrhyw dybiaeth perfformiad ased ychwanegol.

Gwneir nifer o ragdybiaethau fel rhan o'r broses brisio actiwaraidd. Nid yw'r rhagdybiaethau actiwaraidd darbodus a ddefnyddir yn cynrychioli barn ar symudiadau cyflog yn y dyfodol. Tybiwyd yn brisiad actiwaraidd 2022 y bydd taliadau pensiynau nawr ac yn y dyfodol yn cynyddu ar gyfradd o 3.0% y flwyddyn. Amcangyfrifir y bydd y cyfraniad sy'n daladwy gan CNC, ac eithrio unrhyw gyfandaliadau dewisol, am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025 oddeutu £0 gan ei fod wedi talu ei holl gyfraniadau cyflogwr arferol ym mis Mawrth 2024.

Mae prisiad 2022 yn cwmpasu’r profiad o bandemig COVID-19. Ni chafodd y sefyllfa gyllido ei heffeithio'n sylweddol gan y pandemig gan fod rhoi'r gorau i bensiynau yn cyd-fynd yn fras â'r disgwyliadau. Yn gyffredinol, ychydig iawn o effaith a gafodd y profiad o farwolaethau ar y sefyllfa ariannu. Mae actiwari EAPF yn parhau i fonitro’r lefel ariannu a’r rhagolygon ar gyfer yr economi hirdymor ac enillion ar asedau’r Gronfa Weithredol yn rheolaidd.

Fel y mae’r tablau yn Nodyn 16.2 isod yn ei ddangos, mae’r prisiad actiwaraidd o gyfran CNC o’r EAPF ar 31 Mawrth 2024 yn warged o £113.1m (31 Mawrth 2023 £80.1m)

Mae CNC wedi ystyried a yw’n briodol, yn unol ag IAS 19 ac IFRIC 14, cydnabod ased sy’n cyfateb i werth llawn y gwarged neu wedi’i gapio ar y gwerth terfyn sy’n hafal i’r budd economaidd sydd ar gael i CNC ac a oes rhwymedigaethau ychwanegol yn deillio o unrhyw ofynion ariannu lleiaf a all fodoli.

Pennir gwerth terfyn sy'n cyfateb i'r budd mwyaf sydd ar gael i CNC drwy gyfraniadau gostyngol. Mae’r actiwari wedi darparu eu cyfrifiadau ar gyfer y gwerth hwn gan ddefnyddio tybiaethau sy’n gyson â’r rhai a ddefnyddiwyd i bennu’r rhwymedigaeth buddion diffiniedig a’r sefyllfa sy’n bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

Cymhwysir gwerth terfyn uchaf o £57.9m sy'n hafal i werth presennol costau gwasanaeth yn y dyfodol. Nid yw'r gwerth hwn yn cynnwys unrhyw addasiad ar gyfer cyfraniadau gwasanaeth yn y dyfodol gan y penderfynir nad oes gofyniad ariannu lleiaf yn bodoli.

Bydd cyfraniadau arian parod a delir gan CNC i’r gronfa bensiwn yn parhau i gael eu pennu drwy gyfeirio at ragdybiaethau y cytunwyd arnynt ym mhob prisiad actiwaraidd o’r cynllun bob tair blynedd.

16.2.1 Rhagdybiaethau hirhoedledd ac ariannol

Cyfnod a ddaeth i ben	31 Mawrth 2024 % y flwyddyn	31 Mawrth 2023 % y flwyddyn
Cyfradd Cynyddu Pensiynau	2.75%	2.95%
Cyfradd Cynyddu Cyflogau	3.25%	3.45%
Cyfradd Disgownt	4.85%	4.75%

Ar ddyddiad y prisiad diweddaraf, hyd rhwymedigaethau a ariennir gan y cyflogwr yw 20 mlynedd.

	Dynion	Menywod
Pensiynwyr cyfredol	21.0 years	23.6 years
Pensiynwyr y Dyfodol*	22.2 years	25.5 years

* mae ffigurau'n rhagdybio bod aelodau'n 45 oed ar y dyddiad prisiad ffurfiol diwethaf

16.2.2. Dadansoddiad sensitifrwydd

Newid mewn rhagdybiaethau ar 31 Mawrth 2024:	**Amcangyfrif o % y cynnydd mewn Atebolrwydd Cyflogwr**	**Amcangyfrif o'r swm ariannol (£000)**
Lleihad o 0.1% yn y Gyfradd Disgownt Real	2%	7,312
Cynnydd o flwyddyn yn nisgwyliad oes aelodau	4%	14,077
Cynnydd o 0.1% yn y Gyfradd Cynyddu Cyflogau	0%	410
Cynnydd o 0.1% yn y Gyfradd Cynyddu Pensiynau	2%	7,034

16.2.3. Hyd rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio

Cyfrifwyd hyd y rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio (h.y. cyfartaledd pwysol yr amser nes talu llif arian yn y dyfodol) ar gyfer aelodau'r cynllun a gyfrifwyd ar y prisiad teirblwydd diwethaf ar 31 Mawrth 2022 gan yr actiwari fel 20 mlynedd.

16.2.4. Gwerth Teg Asedau

Gwerth teg asedau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

Categori Asedau	Wedi'i ddyfynnu (£000)	Heb ei ddyfynnu (£000)	Amhenodol (£000)	Cyfanswm (£000)	% (£000)
Table section: Gwarantau Ecwiti					
Stoc Gyffredin	60,049	-	-	60,049	13%
Stoc a Ffefrir	-	-	-	-	0%
Hawliau/Gwarantau	-	-	-	-	0%
Asedau Ecwiti Eraill	264	-	-	264	0%
Table section: Gwarantau Dyled					
Bondiau Llywodraeth y DU	-	-	-	-	0%
Bondiau Corfforaethol	-	-	-	-	0%
Arall	-	-	-	-	0%
Table section: Cyfryngau Buddsoddi Cyfun					
Ecwiti	-	135,494	-	135,494	29%
Bondiau	-	170,523	-	170,523	37%

Categori Asedau	Wedi'i ddyfynnu (£000)	Heb ei ddyfynnu (£000)	Amhenodol (£000)	Cyfanswm (£000)	% (£000)
Cronfeydd - Stoc Gyffredin	-	-	-	-	0%
Cronfeydd - Eiddo Tirol	-	4,215	-	4,215	1%
Cronfeydd - Cyfalaf Menter	-	68	-	68	0%
Table section: Cyfalaf Menter a Phartneriaethau					
Partneriaethau ac Eiddo Tirol	-	73,782	-	73,782	16%
Table section: Buddsoddiad Arall					
Gwarantau dwbl	-	-	-	-	0%
Table section: Contractau Deilliadol					
Ecwiti Deiliadol - Dyfodol	-	-	-	-	0%
Contractau FX i'r Dyfodol	-	(316)	-	(316)	0%
Table section: Arian parod a'r hyn sy'n Gyfwerth ag Arian Parod					
Pob un	-	-	21,015	21,015	5%
Cyfanswm	**60,313**	**383,766**	**21,015**	**465,094**	**100%**

Gwerth teg asedau ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

Categori Asedau	Wedi'i ddyfynnu (£000)	Heb ei ddyfynnu (£000)	Amhenodol (£000)	Cyfanswm (£000)	% (£000)
Table section: Gwarantau Ecwiti					
Stoc Gyffredin	52,330	-	-	52,330	12%
Stoc a Ffefrir	-	-	-	-	0%
Hawliau/Gwarantau	-	-	-	-	0%
Asedau Ecwiti Eraill	359	-	-	359	0%
Table section: Gwarantau Dyled					
Bondiau Llywodraeth y DU	-	-	-	-	0%
Bondiau Corfforaethol	-	-	-	-	0%
Arall	-	-	-	-	0%
Table section: Cyfryngau Buddsoddi Cyfun					
Ecwiti	-	117,549	-	117,549	27%
Bondiau	-	166,584	-	166,584	39%
Cronfeydd - Stoc Gyffredin	-	-	-	-	0%

Categori Asedau	Wedi'i ddyfynnu (£000)	Heb ei ddyfynnu (£000)	Amhenodol (£000)	Cyfanswm (£000)	% (£000)
Cronfeydd - Eiddo Tirol	-	-	-	-	0%
Cronfeydd - Cyfalaf Menter	-	-	-	-	0%
Table section: Cyfalaf Menter a Phartneriaethau					
Partneriaethau ac Eiddo Tirol	-	80,790	-	80,790	19%
Table section: Buddsoddiad Arall					
Gwarantau dwbl	-	-	-	-	0%
Table section: Contractau Deilliadol					
Ecwiti Deiliadol - Dyfodol	44	-	-	44	0%
Contractau FX i'r Dyfodol	-	1,087	-	1,087	0%
Table section: Arian parod a'r hyn sy'n Gyfwerth ag Arian Parod					
Pob un	-	-	14,550	14,550	3%
Cyfanswm	**52,733**	**366,010**	**14,550**	**433,293**	**100%**

16.2.5 Newid mewn gwerth teg asedau cynllun, rhwymedigaeth buddion wedi'u diffinio a rhwymedigaeth net

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024	**Asedau £(000s)**	**Rhwymedigaethau £(000s)**	**Net (atebolrwydd) / ased £(000s)**
Gwerth teg asedau'r cyflogwyr	433,293	-	433,293
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	-	352,444	(352,444)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	-	-	-
Terfyn uchaf asedau wedi'i gymhwyso	(15,504)	-	(15,504)
Sefyllfa agoriadol fel yr oedd ar 31 Mawrth 2023	**417,789**	**352,444**	**65,345**
Table section: Cost y gwasanaeth			
Cost bresennol y gwasanaeth *	-	6,988	(6,988)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	-	-	-
Effaith setliadau	-	-	-
Cyfanswm cost y gwasanaeth	**-**	**6,988**	**(6,988)**
Table section: Llog net			

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	Net (atebolrwydd) / ased £(000s)
Incwm llog ar asedau'r cynllun	20,374	-	20,374
Cost llog ar rwymedigaeth buddion wedi'u diffinio	-	16,697	(16,697)
Effaith terfyn uchaf asedau ar log net	-	-	-
Cyfanswm llog net	**20,374**	**16,697**	**3,677**
Cyfanswm cost buddion wedi'u diffinio a gydnabyddir mewn Elw neu (golled)	**20,374**	**23,685**	**(3,311)**
Table section: Llif arian			
Cyfraniadau cyfranwyr i'r cynllun	2,281	2,281	-
Cyfraniadau'r cyflogwyr	6,899	-	6,899
Cyfraniadau o ran buddion nas ariennir	-	-	-
Buddion a dalwyd	(11,138)	(11,138)	-
Buddion a dalwyd nas ariennir	-	-	-

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	Net (atebolrwydd) / ased £(000s)
Effaith cyfuniadau a gwarediadau'r busnes	-	-	-
Sefyllfa Orffenedig Ddisgwyliedig	**436,205**	**367,272**	**68,933**
Table section: Ailfesuriadau			
Newid mewn rhagdybiaethau ariannol	-	(22,925)	22,925
Newid mewn rhagdybiaethau demograffig	-	(2,307)	2,307
Profiad arall	-	9,876	(9,876)
Enillion ar asedau ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys mewn llog net	13,386	-	13,386
Newidiadau yn y terfyn uchaf asedau	(39,764)	-	(39,764)
Cyfanswm ailfesuriadau a gydnabyddir yn Incwm Cynhwysfawr Arall	**(26,378)**	**(15,356)**	**(11,022)**
Gwahaniaethau cyfnewid	-	-	-

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	Net (atebolrwydd) / ased £(000s)
Gwerth teg asedau’r cyflogwyr	409,827	-	409,827
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	-	351,916	(351,916)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	-	-	-
Sefyllfa orffenedig fel yr oedd ar 31 Mawrth 2024	**409,827**	**351,916**	**57,911**

* Mae’r gost gwasanaeth gyfredol yn cynnwys lwfans ar gyfer taliadau gweinyddu o 0.6% o’r gyflogres.

Amcangyfrifir bod gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir yn cynnwys oddeutu £171,078,000, £50,214,000 a £130,624,000 mewn perthynas ag aelodau sy’n weithwyr, pensiynwyr gohiriedig a phensiynwyr yn y drefn honno ar 31 Mawrth 2024. Mae gwerth teg asedau'r cynllun gan y cyflogwr tua 10% o cyfanswm y gronfa.

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	Net (atebolrwydd) / ased £(000s)
Gwerth teg asedau’r cyflogwyr	463,434	-	463,434
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	-	517,808	(517,808)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	-	-	-

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	Net (atebolrwydd) / ased £(000s)
Sefyllfa agoriadol fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022	**463,434**	**517,808**	**(54,374)**
Table section: Cost y gwasanaeth			
Cost bresennol y gwasanaeth *	-	14,855	(14,855)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	-	-	-
Effaith setliadau	-	-	-
Cyfanswm cost y gwasanaeth	**-**	**14,855**	**(14,855)**
Table section: Llog net			
Incwm llog ar asedau'r cynllun	12,416	-	12,416
Cost llog ar rwymedigaeth buddion wedi’u diffinio	-	14,083	(14,083)
Effaith terfyn uchaf asedau ar log net	-	-	-
Cyfanswm llog net	**12,416**	**14,083**	**(1,667)**

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023	**Asedau** **£(000s)**	**Rhwymedigaethau** **£(000s)**	**Net (atebolrwydd) / ased** **£(000s)**
Cyfanswm cost buddion wedi'u diffinio a gydnabyddir mewn Elw neu (golled)	**12,416**	**28,938**	**(16,522)**
Table section: Llif arian			
Cyfraniadau cyfranwyr i’r cynllun	2,197	2,197	-
Cyfraniadau’r cyflogwyr	6,816	-	6,816
Cyfraniadau o ran buddion nas ariennir	-	-	-
Buddion a dalwyd	(8,722)	(8,722)	-
Buddion a dalwyd nas ariennir	-	-	-
Effaith cyfuniadau a gwarediadau’r busnes	-	-	-
Sefyllfa Orffenedig Ddisgwyliedig	**476,141**	**540,221**	**(64,080)**
Table section: Ailfesuriadau			
Newid mewn rhagdybiaethau ariannol	-	(223,729)	223,729

Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023	Asedau £(000s)	Rhwymedigaethau £(000s)	Net (atebolrwydd) / ased £(000s)
Newid mewn rhagdybiaethau demograffig	-	972	(972)
Profiad arall	(5,230)	34,980	(40,210)
Enillion ar asedau ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys mewn llog net	(37,618)	-	(37,618)
Newidiadau yn y terfyn uchaf asedau	(15,504)	-	(15,504)
Cyfanswm ailfesuriadau a gydnabyddir yn Incwm Cynhwysfawr Arall	**(58,352)**	**(187,777)**	**129,425**
Gwahaniaethau cyfnewid	-	-	-
Gwerth teg asedau'r cyflogwyr	417,789	-	417,789
Gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir	-	352,444	(352,444)
Gwerth presennol rhwymedigaethau nas ariennir	-	-	-
Sefyllfa orffenedig fel yr oedd ar 31 Mawrth 2023	**417,789**	**352,444**	**65,345**

* Mae’r gost gwasanaeth gyfredol yn cynnwys lwfans ar gyfer taliadau gweinyddu o 0.6% o’r gyflogres.

17. Ymrwymiadau cyfalaf

Lle mae gan CNC ymrwymiadau cyfalaf cytundebol na ddarperir ar eu cyfer yn y datganiadau ariannol, fe'u datgelir yn y tabl isod. Dangosir yr ymrwymiadau sy’n ymwneud â Gwaith Cyfalaf a Wariwyd yn ystod y Flwyddyn yn nodyn 4.

	31 Mawrth 2024 £'000	31 Mawrth 2023 £'000
Table section: Eiddo, peiriannau ac offer		
Peiriannau ac offer	755	296
Offer trafnidiaeth	32	11
Strwythurau gweithredol	489	621
Strwythurau cyhoeddus	186	156
Technoleg gwybodaeth - caledwedd	283	787
Is-Gyfanswm	**1,745**	**1,871**
Table section: Asedau anniriaethol		
Technoleg gwybodaeth - trwyddedau meddalwedd	166	18
Technoleg gwybodaeth - datblygu meddalwedd	1,229	787
Is-Gyfanswm	**1,395**	**805**
Cyfanswm	**3,140**	**2,676**

18. Ymrwymiadau o dan brydlesi

Gweithredu IFRS16

Ar gyfer cyrff y llywodraeth sy'n adrodd o dan y FReM, daeth IFRS 16 i rym ar 1 Ebrill 2022 i gymryd lle IAS 17 (Lesoedd).

Ar gyfer lesoedd tymor byr (tymor les o 12 mis neu lai) a lesoedd asedau gwerth isel, bydd CNC yn dewis cydnabod traul les ar sail llinell syth fel y caniateir gan IFRS 16. Mae rhwymedigaethau o dan lesoedd gweithredu yn ymwneud â'r cytundebau hynny nad ydynt wedi'u cynnwys yn IFRS 16. Mae'r rhain wedi cael eu hadrodd yn flaenorol yn nodyn 17, ond maent bellach yn cael eu dangos o fewn nodyn 8.2 am eglurder.

19. Ymrwymiadau ariannol eraill

Yn ogystal â'r gwariant ymroddedig a adroddwyd yn Nodyn 4 (Gwariant ar Waith Cyfalaf mewn blwyddyn), Nodyn 17 (Ymrwymiadau Cyfalaf) a Nodyn 18 (Ymrwymiadau o dan lesoedd), mae CNC wedi ymrwymo i'r gwariant canlynol ar 31 Mawrth 2024. Mae'r costau hyn yn cynnwys contractau na ellir eu canslo megis cytundebau lefel gwasanaeth a chytundebau rheoli tiroedd yn ogystal ac archebion prynu agored ar gyfer busnes parhaus:

	31 Mawrth 2024 **£'000**	**31 Mawrth 2023** **£'000**
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	22,136	26,973
Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	5,343	5,181
Yn hwyrach na phum mlynedd	114	140
Cyfanswm	**27,593**	**32,294**

20. Symiau derbyniadwy o dan brydlesi

Mae asedau (tir ac adeiladau) sy'n cael eu lesio i bartïon allanol o dan les weithredol yn cael eu cyfalafu yn unol â'r polisi asedau anghyfredol a amlinellir yn nodyn 7. Rhoddir cyfrif am incwm les weithredol ar sail llinell syth a'r isafswm yn y dyfodol. Dangosir taliadau les sy'n dderbyniadwy o dan lesoedd gweithredu na ellir eu canslo yn y tabl isod. Amcangyfrifir taliadau prydles y dyfodol gan ddefnyddio'r 12 mis diweddaraf o incwm a anfonebwyd yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol. Mae'r tabl yn cynnwys incwm a ragwelir o ffermydd gwynt, gan fod CNC yn rheoli'r lesoedd hyn ar ran LIC a breindaliadau o'r Rhaglen Darparu Ynni, mynediad Trydydd Parti, Hydro a lesoedd eraill.

	31 Mawrth 2024 **£'000**	**31 Mawrth 2023** **£'000**
Heb fod yn hwyrach na blwyddyn	21,708	18,798

Yn hwyrach na blwyddyn a ddim hwyrach na phum mlynedd	84,727	73,030
Yn hwyrach na phum mlynedd	296,895	262,104
Cyfanswm	**403,330**	**353,932**

Mae'r incwm o brydlesi fferm wynt yn cynrychioli rhan fawr o'r gwerthoedd a ddatgelir yn y tabl uchod. Lle mae ffermydd gwynt yn ddarostyngedig i Nodyn Cyngor Technegol 8 Llywodraeth Cymru: Cynllunio ar gyfer Ynni Adnewyddadwy (TAN 8), nid yw'r incwm yn cael ei gadw gan CNC ac mae'n cael ei ildio i LlC. Mae mwy o wybodaeth am yr incwm hwn ar gael yn Nodyn 1.4.

21. Rhwymedigaethau digwyddiadol

Mae CNC yn datgelu rhwymedigaethau digwyddiadol yn unol ag IAS 37 pan fo rhwymedigaeth bosibl yn bodoli, yn dibynnu a yw rhyw ddigwyddiad ansicr yn y dyfodol yn digwydd, neu a oes rhwymedigaeth bresennol yn bodoli ond nid yw'r taliad yn debygol, neu na ellir mesur y swm yn ddibynadwy.

Mae gan Cyfoeth Naturiol Cymru y rhwymedigaethau digwyddiadol fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2024 £'000	**31 Mawrth 2023 £'000**
Hawliadau gwerthu pren	60	60
Hawliadau difrod llifogydd a stormydd	802	802
Atebolrwydd cyhoeddus a gweithwyr	46	37
Cyfanswm	907	899

Hawliadau gwerthu pren

Mae CNC wedi derbyn hawliadau gan gwmni pren mewn perthynas â'u contract gyda CNC. Mae'r swm a ddatgelir yn y tabl uchod yn ymwneud ag un hawliad.

Hawliadau difrod llifogydd a stormydd

Mae 14 achos agored yn ymwneud â difrod i eiddo yn dilyn methiant draeniau storm a cheuffosydd o ganlyniad i stormydd Ciara, Dennis ac Arwen.

Atebolrwydd cyhoeddus a gweithwyr

Mae gwerth 9 hawliad atebolrwydd cyhoeddus wedi'i gynnwys yn y tabl uchod. Mae'r hawliadau hyn ar gyfer anaf personol, difrod arall i eiddo a chwynion gweithwyr.

Rhwymedigaethau amodol heb eu mesur

Yn unol ag IAS 37, mae CNC yn datgelu'r rhwymedigaethau amodol anfesuradwy canlynol. Nid yw'r tabl uchod yn cynnwys gwerthoedd ar gyfer y rhwymedigaethau amodol canlynol:

Hawliadau difrod llifogydd a stormydd

Mae 54 o hawliadau wedi'u derbyn lle nad yw'r gwerthoedd wedi'u mesur hyd yn hyn. O fewn hyn mae un hawliad a allai fod yn sylweddol oherwydd difrod i wal llifogydd. Mae CNC yn y broses o negodi setliad, ond ar ddiwedd y flwyddyn mae'r swm hwn yn dal heb ei fesur.

Hawliadau iawndal eraill

Mae 3 hawliad arall heb ei fesur mewn perthynas â difrod i eiddo. Ceir hefyd un hawliad am golli enillion ac un hawliad arall am iawndal heb ei fesur.

Gwaith strwythurol mewn swyddfa sydd wedi'i phrydlesu

Mae mater strwythurol gyda'r cladin allanol wedi'i nodi ar swyddfa a brydlesir gan CNC. Mae CNC yn credu y gallai fod yn gyfrifol am y gwaith sydd ei angen i unioni cladin sydd mewn cyflwr gwael, ond nid yw CNC yn credu ei fod yn atebol am gost trwsio'r nam cudd yn y cladin. Mae trafodaethau'n parhau gyda'r landlord yn ei gylch ac felly rydym yn datgelu atebolrwydd amodol anfesuredig.

Hawliadau colled Ariannol

Mae hawliad parhaus ar ddiwedd y flwyddyn mewn perthynas â'r posibilrwydd o golli incwm oherwydd amrywiad a osodwyd i'r drwydded tynnu dŵr i warchod Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Teifi. Bydd y cais hwn yn cael ei gwmpasu hyd at £660k gan gynllun Tâl Uned Gwella'r Amgylchedd (EIUC) CNC. Ar y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024, nid yw'r rhwymedigaeth bosibl wedi'i mesur oherwydd y trafodaethau sy'n mynd rhagddynt.

Anaf Personol

Mae 1 hawliad wedi'i dderbyn mewn perthynas ag anaf a gafwyd wrth feicio ar ein hystâd. Mae 12 achos agored ac anfesuredig arall mewn perthynas â llithro, baglu a chwympo, a digwyddiadau sy'n gysylltiedig ag anifeiliaid a cherbydau.

Adolygiad Cyllid a Thollau EF (CThEF)

Rydym wedi derbyn barn CThEF ar atebolrwydd posibl mewn perthynas ag IR35 a chontractwyr yr ydym wedi ymateb iddynt.

Gall atebolrwydd ddod i'r amlwg ac mae ystod eang o werthoedd yn bosibl. Fodd bynnag, yn ystod y flwyddyn ariannol, heb dderbyn unrhyw atebolrwydd, mae CNC wedi gwneud taliad heb ragfarn o £19 miliwn i CThEF. Mae hyn mewn perthynas ag unrhyw ddarpar dreth incwm PAYE, ardoll Cyfraniadau Yswiriant Gwladol a phrentisiaethau neu unrhyw atebolrwydd arall sydd gan CNC i CThEF. Mae hyn hefyd yn cynnwys llog a allai fod yn daladwy gan CNC i CThEF ar ddiwedd ei ymholiad a/neu unrhyw apeliadau neu setliad. Mae'r taliad ar gyfrif wedi'i gynnwys yn nodyn 12 i'r cyfrifon.

Disgwylir y bydd trafodaethau'n parhau ar adeg llofnodi'r cyfrifon blynyddol, felly datgelir atebolrwydd amodol heb ei fesur.

Clymog Japan

Mae wyth hawliad am ddifrod a achoswyd gan blanhigyn Clymog Japan yn aros am farn arbenigol am gostau posib difrod a thrwsio.

Cyfraith achosion sy'n dod i'r amlwg sy'n ymwneud â chynlluniau pensiwn

Ym mis Mehefin 2023, canfu'r Uchel Lys yn achos Virgin Media fod newidiadau i fuddion aelodau mewn cynlluniau pensiwn buddion diffiniedig wedi'u contractio allan rhwng 1996 a 2016 yn gofyn am dystysgrif actiwaraidd yn unol ag adran 37 o Ddeddf Cynlluniau Pensiwn 1993 a bod newidiadau heb yr ardystiad hwn. yn cael eu hystyried yn ddi-rym. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol i hawliau gwasanaeth yn y gorffennol a hawliau gwasanaeth yn y dyfodol, ac i newidiadau er anfantais neu fudd i aelodau'r cynllun. Apeliwyd yn erbyn y dyfarniad ym mis Mehefin 2024 ond gwrthodwyd yr apêl.

Ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Gwasanaeth Sifil, nid yw Adran Actiwari'r Llywodraeth (GAD) yn credu bod unrhyw gadarnhad actiwaraidd yn absennol. Felly, nid ydynt yn disgwyl i unrhyw newidiadau atebolrwydd godi yn dilyn y dyfarniad hwn. Bydd GAD yn cadarnhau bod cadarnhad actiwaraidd ar gael maes o law.

22. Digwyddiadau ar ôl diwedd y cyfnod adrodd

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau i'w hadrodd ar ôl diwedd y cyfnod adrodd.

23. Dyddiad awdurdodi ar gyfer cyhoeddi

Mae'r Datganiadau Ariannol hyn yn cael eu gosod gerbron y Senedd gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, Huw Irranca-Davies AS. Mae IAS 10 yn ei gwneud yn ofynnol i'r swyddog cyfrifyddu ddatgelu'r dyddiad pan gaiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi ar gyfer eu cyhoeddi. Y dyddiad cyhoeddi awdurdodedig yw dyddiad adroddiad archwilio'r Archwilydd Cyffredinol.

24. Partïon cysylltiedig

Mae CNC yn gorff a noddir gan LIC, sy'n cael ei ystyried yn barti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, mae CNC wedi cael trafodion perthnasol sylweddol gyda LIC yn ystod busnes arferol (adroddir ar y cymorth grant a'r grantiau a dderbyniwyd gan LIC yn ystod y flwyddyn yn y Datganiad o Ecwiti Trethdalwyr). Mae CNC hefyd wedi cael trafodion gydag endidau eraill y mae LIC yn cael eu hystyried fel y sefydliad rhiant yn ogystal a thrafodion gyda chyrff cyhoeddus eraill. Mae'r rhan fwyaf o'r trafodion hyn wedi bod gydag Asiantaeth yr Amgylchedd a CThEF.

Yn ystod y flwyddyn, fe ymrwymodd CNC, yn ystod ei fusnes arferol, y trafodion canlynol gyda'r sefydliadau canlynol yr oedd gan aelodau'r Bwrdd ac Aelodau Gweithredol neu bartïon cysylltiedig eraill ddiddordeb ynddynt. Nid oes gan y bwrdd na'r aelodau gweithredol unrhyw ran uniongyrchol yn y trafodion gyda'r partïon cysylltiedig hyn, ac nid ydynt o reidrwydd yn ganlyniad uniongyrchol i'r berthynas. Rydym wedi dangos trafodion am y flwyddyn gyfan gan gynnwys lle mae aelodau wedi ymuno neu adael yn ystod y flwyddyn.

Sefydliad	Aelod	Natur y berthynas	Cyfanswm gwariant £'000	Cyfanswm yr incwm £'000	Swm sy'n ddyledus gan CNC ar 31 Mawrth 2024 £'000	Swm sy'n ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2024 £'000
Prifysgol Aberystwyth	Rhys Jones Priod Rhys Jones	Athro Cyflogai	14	3	0	1
Canals and River Trust	Priod Julia Cherrett	Ymddiriedolwr	0	27	0	1
Prifysgol Caerdydd **Sefydliad Ymchwil Dŵr Prifysgol Caerdydd**	Steve Ormerod Calvin Jones Steve Ormerod a'i briod	Athro Athro Cyd-gyfarwyddwyr	12	10	0	1

Sefydliad	Aelod	Natur y berthynas	Cyfanswm gwariant £'000	Cyfanswm yr incwm £'000	Swm sy'n ddyledus gan CNC ar 31 Mawrth 2024 £'000	Swm sy'n ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2024 £'000
Arsyllfa Llyn Brianne Prifysgol Caerdydd	Steve Ormerod a'i briod	Prif Ymchwilwyr				
Cartrefi Conwy	Helen Pittaway	Cyfarwyddwr Anweithredol	0	1	0	1
Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	Kathleen Palmer	Is-gadeirydd	0	5	0	1
Cwmni Pum Plwy Penllyn Cyf	Geraint Davies	Cyfarwyddwr	1	0	0	0
Prosiect Down to Earth	Mark McKenna a'i Briod	Cyfarwyddwyr	5	0	0	0
Joint Nature Conservation Committee	Rhys Jones Steve Ormerod	Aelodau'r Pwyllgor	89	9	0	0
Cadwch Gymru'n Daclus	Ceri Davies	Ymddiriedolwr	1	1	0	0
Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru	Sarah Jennings	Ymddiriedolwr	4	1	0	0

Sefydliad	Aelod	Natur y berthynas	Cyfanswm gwariant £'000	Cyfanswm yr incwm £'000	Swm sy'n ddyledus gan CNC ar 31 Mawrth 2024 £'000	Swm sy'n ddyledus i CNC ar 31 Mawrth 2024 £'000
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	Rosie Plummer	Aelod o'r Bwrdd	317	1	67	0
Plantlife International	Rosie Plummer	Ymddiriedolwr	64	23	27	23
Royal Society for the Protection of Birds	Steve Ormerod	Is-lywydd	953	2	765	15
Llywodraeth Cymru	Calvin Jones	Cyflogai (ar secondiad)	12,805	178,588	24,273	16,400